

## ELŐFIZETÉS

HELYBEN:  
Egy évre ..... 24 korona.  
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:  
Egy évre ..... 28 korona.  
Egy hónap ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:  
8-hatásos petit sor egyszer 20 fill.  
minden következőnél 10 fillér.

Nyitóléc sora 40 fillér.

## ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

## SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült  
vasutak palotájában.  
TELEFON-SZÁM: 367.

## KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-  
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.  
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1903.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
Stauber József.

Kedd, február 24.

## Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: A végső eszköz.  
Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár  
közgyűlése.  
A képviselőház felszólítása.  
A katonai javaslatok ellen.  
A király bankja.  
Az aradi románok és a volt nemzeti párt.  
Leleplezett házasságcsúszás.  
A meterekei a városban.  
A szombathelyi haláleset párbaj.  
Az aradi seregek.  
Felsőbb leányok tánevizsgálja.  
Az atléták sporttelepe.  
Letartóztatott leánykereskedők.  
Tárcs: Húsz év után. Írta: Lengyel Laura.  
Regény-Csarnek: A távollevő. Írta: Montégut  
Maurice.

## A végső eszköz.

Arad, február 23.

Egy fővárosból kapott megbízható távirati hír szerint, úgy látszik, a kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy a napról-napra bonyolultabbá alakuló helyzetből az országgyűlés feloszlátása által kísérel meg a kibontakozást. Ez a kombináció nem új, de eddig mindig csak mende-monda alakjában kísértett és pedig — tán nem is egészen alaptalanul — azzal a tóditással, hogy a kormány ezt a hírt az ellenzék megfélemlítése céljából fenyegetésként eregeti szélnek.

Legújabb értesülésünk — tekintettel a forrásra, melyből kapjuk — már komolyabb alappal bír és annyival inkább elhisszük ezt, mert nézetünk szerint a kormánynak egyebet tennie már nem is

igen lehet. Hogy eddig is késett ezzel az expedienssel, vagy esetleg ezután sem fogja alkalmazni, az csak annak a bizonyítéka, hogy a kormányelnök nem bírta a tette kész bátorság minéműséget.

A hirhetté vált paktum összes körülményeit, rejtett pontozatait, titkos föntartásait nem ismerhetjük, s ezt annál kevésbé szégyeljük bevallani, mivelhogy csak rövid idő előtt is annak egyik főmacherje, *Polónyi Géza* élénk disputába keveredett a miniszterelnökkel a felett, hogy a paktum szerint meddig maradhatnak függőben a kiegyezési megállapodások és mikor áll be az önálló rendelkezés időpontja. Nem tudjuk, hogy a kormánytól micsoda engedményeket kapott és azok fejében micsoda kötelezettségeket vállalt az ellenzék? Nem tudjuk, micsoda szerepe jutott amaz alkotmányellenes szerződésben egyik-másik vezérnek, különösen Kossuth Ferencnek, de azt látuk és tapasztaltuk, hogy a múlt év végén, midőn a helyzet kulcsát már kezében tartotta, az ellenzék Kossuth Ferenc közbelépésére egyszerre leszerelt, anélkül, hogy váratlan elhatározásának elfogadható okát tudta volna adni. Az is nyilvánvaló, hogy a sugalmazott sajtó, idáig legalább, következetesen és egyhangulag tagadta az obstrukció komolyságát és biztatta az ijedezők táborát, hogy az ellenzék minden bizonynyal még idején le fog szerelni.

Ismételjük, hogy nem tudhatjuk, mi van a paktum háttérében, de egy jelen-

ségnek a kormány figyelmét sem lett volna szabad elkerülnie, annak tudniillik, hogy éppen a paktumos vezérek vesztették el befolyásukat az ellenzék ügyeinek vezetésében, továbbá, hogy az obstrukció lassanként oly dimenziókat öltött és most anyagi és erkölcsi sikereiben oly rohamosan növekedik, hogy annak leszerelése már nemcsak egyesektől, de magától az egész párttól sem függ; mint az örvénybe került hajót, a külső körülmények ragadják ellenállhatatlan, kényszerítő erővel tova ismeretlen végzet felé s ezen kényszer, ezen végzet ellen a paktum furfangos kötései és formulái, titkos engedményei és ígéretei holt betűk, a melyekkel többé senki sem törődik.

Ezzel már régebben tisztába kellett volna jönnie a kormánynak, kivált midőn látta, hogy az ellenzék is megtalálta az obstrukció erkölcsi jogosultságának formuláját, az egyetlent az eddigi összes obstrukciók között, elannyira, hogy míg *Bánffy Dezső* báró idejében a törvényhatóságok az obstrukció ellen irtak fel, addig ma a törvényhatóságok, népgyűlések s a közvélemény mindennemű manifesztációi a most folyó obstrukció mellett demonstrálnak, midőn azon törvényjavaslatok ellen lépnek föl, melyek törvénynyé válásának megakadályozására az obstrukció vállalkozott.

Ennek az obstrukciónak az erősségeit a kormány le nem tagadhatja. Tény, hogy a képviselő választások idején sem az ujoncjutaléknak, sem a civillistának emeléséről szó nem volt; tény, hogy mindenféle újabb

## TÁRCA

## Húsz év után.

Írta: Lengyel Laura.

Meleg, júniusi délután volt, mikor Dercsényi Béla hat éra felé rendes sétájára indult. Az osztálytanácsos ur ma is, mint minden délután, kisebbmértetű hazaáruzással foglalkozott, amelyben újra meg újra konstataulta, hogy Budapest a világ legutálatosabb városa — nyáron.

— Pedig még hőség sincs, — mormogott magában Dercsényi Béla — a jó Isten tudja hát, mi teszi ilyen türethetlenné a várost. Az ismerősök elszéledtek? Ússe a kő az ismerősöket! A télen hányszor fohászoktam fel az elmés kis meghívó levélkékre, hogy bár meg szabadulhatnék a jóbarátaim feleségeitől. Bár már jobban szürkülne a hajam, akkor talán kiesnék a számításaikból. De milyen csodálatos, hogy minden jóbarátom feleségének van egy huga. És ezek a hugok milyen kétségbe ejtőm egyszínűek és egyformák. Különbön én a sok hugtól már nem is látom a jóbarátot. Már nem bizhatom bennük, mindegyiknek célja van velem. Lehet, hogy a feleségük rága a fülüket, lehet, hogy unják a sok hühöt, folyton annyi léhütöt traktálni és még kellemes arcot vágni a sok fáradsághoz. Én nem csodálkozom szegény fiukon, ha türethetlenné találják a

helyzetet és szabaddni szeretnének tőle. De azért kimérettel lehetnének irántam s engem kihagyhatnának a játékból.

Az osztálytanácsos ur megállt egy pillanatra.

— Es ezek az emberek hiányoznának nekem! Mert, hogy rosszul érzem magam, az bizonyos; hogy bánt a magányosság, azt érzem, tudom. Az utca szürke, poros, unalmas. Az otromba tornyos házak felbőszítenek, ami pedig az otthoni illeti, attól mindig félttem. Nem hiszem, hogy több ilyen rideg, tipikusan aglegény-lakás legyen a fővárosban, mint az enyém. Most csak azt szeretném tudni, mivel csapjam agyon az időt vacsoráig... s ha meggondolom, hogy minden órában hatvan perc van...

E nem éppen ujkeletű igazság szörnyen elkészerítette Dercsényi Bélát. Minden különösebb ok nélkül megállt egy kétemeletes, sárka ház előtt és szórakozottságból odapillantott az ajtófára, hol többrendbeli cédula hirdette a kiadó hónapos szobákat.

Maga sem tudta, miért kötötték le a figyelmét a hiányos helyesírással hirdetett egy- vagy kétablakos, konyhából vagy lépcsőházból nyíló szobák. Annyi bizonyos, hogy egyszerre csak minden különösebb ok nélkül vizsgáltni kezdte a magas, sárka házat. Megnézte a számát is, megcsóválta fejét, ugylátszik, nem emlékezett egészen biztosan, de amint bepillantott a lépcső-

házba, csöndesen elmosolyodott és valami szelíd szomerusággal mondta:

— Igenis... most már egészen bizonyosan tudom, hogy ez volt az...

Igen, ez volt az a ház, melyben Dercsényi Béla húsz évvel ezelőtt lakott. Egyszerre csodálatos elevenséggel állt előtte az a régen eltemetett múlt és mire kétszer-háromszor elsétált a sárka ház előtt, már az ajtószámra is emlékezett: II. emelet 8. ajtó.

Es félénken, mintha lopni akarna, befordult a kapualjba. Most is olyan piszkos volt, mint húsz évvel ezelőtt. A lépcsőházban apró gyermekek játszanak, éppen olyan pisze orruk és maszatos képűek, mint hajdanában, és Dercsényi Béla maga is azt hiszi, hogy voltaképpen nem változott semmi, ő ma is az a vidám, könnyelmű, husz éves jogászgyerek, aki füttyrészve megy föl a szűk, keskeny csigalépcsőn, holott vacsorája két cigarettából áll.

Es egyszerre gyorsan kezd lefelé sietni a lépcsőn. A gyors járás, még talán valami kába reménység, gyorsan hajta a vért szívéből, kipirul az arca, fénylik a szeme, csak akkor kezd magához térni, mikor fenn van a második emeleten.

— Bizony Isten, bolond vagyok — mondta aztán magában réstelkedve — még kikacagtatom magamat!

De azért nem fordult vissza. Egyenesen régi lakásának ajtaja felé tartott. Olyan bátran

megterhelhetések terve ellen már akkor is megvolt a közhangulat, tény, hogy a trónbeszéd is hallgatott róluk, és így a többség az ily meglepetésszerűen kívánt terhek megszavazásához inkább csak formális, semmint valóban alkotmányos jogosultságu mandátummal bír.

A kormány tehát már az alkotmányosság elvének szempontjából sem tehet mást, mint hogy a néphez appellál; csak így kerülheti el saját bukását vagy épen a parlamenti válságot, mely — tekintettel a kormány politikája iránti kedvezőtlen közhangulatra — beláthatatlan következményekkel járhat.

A mostani bonyodalom is csak onnan származott, hogy a kormány nem tartotta szem előtt a szigorúan alkotmányos formákat és nem irt ki az országgyűlés feloszlásával új választásokat, midőn előre nem tudott és nem hirdetett új terhek megszavazásának szükségét látta. Ha az új választásokat ily alapon annak idején elrendeli vala a kormány, akkor ma nem került volna az ellenzék karmái közé, a melynek kegyelmétől függ, hogy tovább is kormányon marad-e, vagy pedig törvényjavaslataival együtt az *exlex* ingoványába kerül s azokban végkép elmerül. Sőt kérdés, hogy már is nem késett-e meg az utolsó lépés megtételétől?

Nos, ha már az előrelátás cserbenhagyta, legyen legalább bátor a kormány és az alkotmányosság elvének nevében lépjen elszántan a nép elé s egy új választásban kérdezze meg tőle: „*Meghózzátok-e a szükségessé vált újabb áldozatokat vagy se? Fenn akarjátok-e tartani Ausztriával a gazdasági közösséget továbbra is vagy pedig külön vámterületet kívántok?*” Ha ezen kérdésekre igen felelettel választja meg a nép az új országgyűlés többségét, akkor az obstrukció önmagától megszűnt, ha ellenben az urnákból a nem kerül ki többségben, akkor legyen nekik igazuk. Ime ilyen egyszerű módon lehet megőrizni az alkotmányosság elvét és a többség jogát, és így lehet legyőzni az obstrukciót. Nem nehéz az, csak egy kis bátorság kell hozzá.

## Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23

Vasárnap tartotta tizenharmadik évi rendes közgyűlését Arad egyik legelőkelőbb, nagy pénzügyintézete, az *Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár*. Az ülésen meggyőződtek a részvényesek arról, hogy az intézet azon hivatást és célt, mely az alapítók által alkotott alapszabályokban kifejezést nyert, hűségesen és a megfelelő eredménnyel szolgálják. Az igazgatóság az intézet által felkarolt üzletágak mindegyikének örvedetes haladásáról, különösen pedig a takarékbetétek nagyobb mérvű gyarapodásáról adott számot, a mi a közönségnek a pénzügyintézet iránt fokozottabb mérvben emelkedő bizalmáról tanuskodik. Ugy az aradi központ, mint a makói és pécskai fiókintézetét a legkedvezőbb eredménnyel zárták a múlt üzleti évet.

A részvényesek örömmel vették tudomásul a jelentést és *Szathmáry Gyula* kir. tanácsos indítványára teljes elismerésüknek és jegyzőkönyvi köszönetüknek adtak kifejezést az igazgatóság, felügyelő-bizottság, a választmány, a központi- és fiókintézetek tisztikara, főleg pedig *Heinrich Sándor* vezérigazgató ügybuzgó és lelkiismeretes munkássága iránt.

Ülés végén a felügyelő-bizottság eddigi tagjait három évre egyhangulag újból megválasztották, a választmányban megüresedett két helyet pedig szintén egyhangulag *Almay Olivér* és ifj. *Purgly János* részvényesek által töltötték be.

A közgyűlés lefolyásáról az alábbi tudósítást adjuk:

(A jelentések beérkezése.)

*Zselensky Róbert* gróf intézeti elnök üdvözölte a részvényeseket s miután konstataulta az ülés határozatképességét, a mennyiben jelen van 35 részvényes 1446 részvény képviselésében, a közgyűlést megnyitja. A jegyzőkönyv vezetésére *Földes Soma* főkönyvelőt, hitelesítésére *Purgly Lászlót*, *Kell Lipót* dr. t. *Szathmáry Mihályt*, és mivel az ülés folyamán választás is lesz, a szavazatszedő bizottság tagjaivá *Friebeisz Miklós* elnöklété alatt *Gellényi Ernő* és *Maresch Gyula* részvényeseket kéri fel.

Napirend előtt részvétellel emlékezik meg *Lonovics József* volt csanádmegyei főispán haláláról, ki az intézetnek egyik megalapítója s annak hosszú időn keresztül buzgó választmányi tagja volt. Az elnök indítványára elhatároz-

ta a közgyűlés, hogy a boldogult emlékének jegyzőkönyvben örökíti meg s ugyanótt kifejezést ad kegyeletes részvételnek.

Ezek után *Heinrich Sándor* vezérigazgató felolvasta az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentését, a múlt évi zárszámadásokat és a mérleget. Az igazgatóság jelentéséből közöljük az alábbi részt:

A pénztár-forgalom adatai a múlt évről a következők: Pénzkészlet 1901. december 31 én 388.626 kor., 97 fill., Bevételek 1902. évben 47.127.275 kor., 14 fill., összesen 47.515.902 kor., 11 fill., Kifizetések 1902. december 31-én 428.833 kor., 94 fill.,

A 262.450 korona 98 fillér nyereség felhasználására vonatkozó javaslatunk szerint fizetendő alapszabályaink értelmében: a) 5000 drb. részvény után a 18. sz. szolvény beváltása mellett, mely f. é. január 1 től kezdve már tényleg fizetve is lett 150.000 kor., b) a fennmaradó összegből 20% az igazgatóság tagjainak jutalékképp 22.490 kor. 20 f., c) a felügyelő bizottság díjazása 3.000 kor., a fennmaradó összeg, vagyis 86.960 kor., 78 fill pedig a tartalékalaphoz csatoltassék, miáltal tartalékalapunk 1.417.871 kor. 40 fillerre emelkedik.

(A részvényesek köszönete.)

*Szathmáry Gyula* kir. tanácsos, nyug. alispán szólott most fel. Az imént felolvasott javaslatok feletti határozat tekintetében, azt hiszi, nem forog fenn véleménykülömbőség. A javaslatok teljesen és es szigorúan a kereskedelmi törvények és az intézet alapszabályainak rendelkezésén nyugszanak, azokhoz tehát szó sem fér. Az üzleti jelentés és a zárszámadás adatai az intézet működéséről és eredményéről számokban azt a képet nyújtják, hogy az intézet feladatához hiven az üzletkörüket minden ágában sikeresen, hatékonyan és hivatása szerint működött, eredményében pedig, mint a hitelt és pénzforgalom közvetítője, a reá bizott nagy vagyon hasznosítása körül mint az előző években, úgy most is minden tekintetben megfelelt a hozzá fűzött várakozásnak. Es az intézet vezetőinek érdeme, az elért siker, a céltudatos, körültekintendő, buzgó ügykezelésnek tulajdonítható, mely a vezetők szakavatott buzgóságát, fáradhatatlan munkáját s az intézet egész szervezétének összhangzó működését dicséri; a mivel részolgált az osztatlan bizalomra.

E benyomás hatása alatt kéri az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentésének elfogadása mellett a felmentvényt megadni, melynek kapcsán indítványozza, hogy a részvényesek az intézet élén álló igazgatóság, az igazgatósági elnök, a felügyelő-bizottság, a választmány, a központi és fiókintézetek derék tisztikara s az annak élén álló kiváló vezérigazgató, nemkülönben a részvénytársaság nagyérdemű elnöke iránti elismerésének, köszönetének és tántoríthatatlan bizalmának jegyzőkönyvben adjon kifejezést. (Eljenzés).

és biztosan, mintha sohasem mozdult volna ki ebből a házból. Az egyik udvari ablaknál megáll egy percre, egy csinos, szőke, fiatal leány szokott itt tanulni, akkor preparandiára járt. Sovány, szépszemű gyermek volt s olyan édesen nézett rá mindig, ha arra ment . . . tessék, most nincs itt senki . . .

— Valószínűleg azóta már letette a vizsgát, — próbált elméskedni a tanácsos ur, de a szíve különösen összeszorult. Ez a szőke leány olyan bánatosan, résztvevőleg nézett utána, mikor kegyetlen szobaasszonya kidobta a lakásból, mert már két hónap óta nem fizetett.

Igen, akkor utoljára itt ment el az ablak alatt és pillantása találkozott a szőke gyermek kék szemével. A leány szeme könnyes volt, látszott arcán, hogy szeretne hozzá valamit szólni, de nem mer. Szemét lesütötte, ajka remegett és Dercsényi, a negyvenéves, komoly férfi, diadalmasan suttopta:

— Igen, szeretett engem . . . Szeretett, pedig kopott volt a ruhám, rongyos a cipóm, kilöktek a lakásomból . . . Szeretett, bár egy szót sem szoltunk egymáshoz . . . Szeretett, minden mellékgondolat, szándék, cél nélkül. Ma már nincsenek ilyen leányok . . .

Közelebb lépett régi lakásának ajtajához, hogy megnyomja a csengőt. E pillanatban azonban azonban kinyílt az ajtó és egy mérges öreg-asszonyfej jelent meg a küszöbön.

— Nem hagyom magam bolondítani tovább!

Vagy fizetni tetszik estig, vagy itt nem hál meg az éjszaka . . . En sem lopom a pénzt. Köszönje meg, hogy a ruháit kiadom, a könyvei azonban itt maradnak, míg a tizenkét pengőmet el nem hozza . . .

Az, a kihez ez a csinos és formás kis szónoklat volt intézve, most jelent meg az ajtóban. Csinos, barnaképű ifju volt s bár jelenlegi anyagi helyzete távolról sem versenyezhetett az osztrák-magyar bank igazgatójával, ajkáról egy pillanatra sem tűnt el a jókedvű mo-oly.

— Ugyan, ne lármázzon olyan nagyon, — fordult hátra az asszonyhoz. — Ellindulok pénzt keresni valamerre és . . .

— Ezt már ismerem, két hét óta hitetget vele. De én nem leszek többet bolond; ha nem fizet, nem alszik itt többet.

A fiatalember felvonta vállát, szemmel láthatólag kevésbé izgatta az éjjeli szállás kérdése.

Az asszony mérgesen csapta be az ajtót s a rendetlen szobaur nyugodt, közömbös léptekkel ment el a tanácsos ur előtt. Az udvari ablak előtt azonban megállt és levette kalapját.

Bercsényi Béla odanézett. Az udvari ablak már nem volt üres. Egy fejletlen, szőszke gyermek hajolt ki rajta. A szeme könnyes volt, a hangja remegett, mikor a könnyelmű szobaurat faggatta.

— Hát most mi lesz, most mi lesz? . . .

— Nem lesz semmi, Annuska. Talán szerzek egy kis pénzt s akkor minden rendben van. Ha nem tudok szerezni . . . ugysem voltam tulságosan elragadtatva ettől a szobától . . .

— Es itt hagy . . . itt hagy . . .

Azt akarta mondani: engem, de nem merete, hát így fejezte be a mondatot:

— Itt hagyja az udvart?

A fiatalember azonban megértette a dolgot, mert vérpiros lett az arca.

— Nem hagyom itt Annuska, inkább . . . Kacagva folytatta:

— Inkább kiállok a kőbányai utra és megölök egy gazdag disznókereskedőt.

A leány is nevetett. Ebben a korban még oly nehéz huzamosabb ideig szomorkodni. Az ifju tovább ment és köszönt. Dercsényi elmélázva nézett utána.

— Kedves utódom a szobaurasságban felette vállalkozó természet. De a disznókereskedők manapság olyan óvatosak. Azt is kétnyelmű fickó ugyan megérdemelné, hogy az éjszakát egy városligeti padon töltsé, mint a hogy én tettem, mikor kidobtak, de ez a szőke kis leány vörösre sirná a szemét, pedig Isten bizony, nagyon szép kék szeme van.

A másik pillanatban már csöngetett régi lakásának ajtaján. A ráncos arcú, mérges asszony szemmeláthatólag megszelídült, mikor ezt az uri, imponáló külsejű embert meglátta.

Zselénski Róbert gróf részvénytársasági elnök köszönettel fogadja a bizalmat s határozatilag kimondja, hogy a jelentések tudomásul vétele mellett a felmentvények egyhangulag megadatnak.

Következett a napirend második pontja, a felügyelő-bizottság tagjainak és két választmányi tagnak választása.

Vásárhelyi László igazgatósági elnök előadja, hogy a választmányban egy hely *Lonovics József* elhalálása, a másik pedig ifj. *Sternthal Adolf* lemondása következtében üresedett meg. *Sternthal* állandóan Budapesten lakván, lemondott a választmányi tagságról. A választmány megbízatása három évre szól, mivel pedig a választás tavaly történt meg, a két új tag megbízatása két esztendőre terjed ki. A felügyelő bizottság tagjait három év tartamára fogja megválasztani a közgyűlés.

Megejtve a választás, *Friebeisz Miklós*, a szavazatszedő küldöttség elnöke, konstatálja, hogy 993 szavazat adatott be s ezek mindegyikével, tehát egyhangulag megválasztották a felügyelő bizottság eddigi tagjai: *Dálnoki Nagy Lajos* dr. elnök, *Daniel Endre*, *Szathmáry János* rendes tagok és *Verzár Márton* pótag. A választmány új tagjai lettek — szintén egyhangulag — *Almay Olivér* és ifj. *Purgly János*.

Több tárgy nem lévén, *Zselénski Róbert* gr. elnök a választás eredményének kihirdetése után a közgyűlést a részvényesek éljenzése közt berekesztette.

Az ülésen jelen voltak: *Zselénski Róbert* gróf, *Apor Gyula*, *Bohus István* br., *Bund Henrik*, *Dálnoki Nagy Lajos* dr., *Domonkos József*, *Földes Soma*, *Friebeisz Miklós*, *Gellényi Ernő*, *Glück Károly*, *Goldschmidt Miksa*, *Heinrich Sándor*, *Kell Lipót* dr., *Komlósy Sándor*, *Kristyóry János*, *Nachtnébel Ödön*, *Maresch Gyula*, *Purgly János*, *Purgly László*, *Persa Péter*, *Pichler János*, *Salac Gyula*, *Sarlot Domokos*, *Szathmáry Gyula*, *Szaly Antal*, *Szathmáry János*, *Szathmáry Mihály*, *Urbán Iván*, *Urbán Peter*, *Vásárhelyi Béla*, *Vásárhelyi László*, *Vas Gusztáv*, *Wadovszky Gusztáv*, *Vertán István*, *Verzár István*.

## TÁVIRATOK.

### Kormányválság Franciaországban.

Páris, február 23. Beavatott körök a *Combes*-miniszterium bukását kétségtelennek tartják. Nehezíti a helyzetet, hogy a kamara elnöke, *Bourgeois* szintén lemondani készül.

### Az angol haderő Transzvámban.

London, február 23. A parlament elé jelentést terjesztettek az alakítandó új hadtestek állapotáról. E szerint a három első hadtest tel-

— Mivel szolgálhatok?  
— A lakójának adósságát akarom kifizetni. Ne zaklassa a szegény fiut.  
— Oh kérem, nagyságos uram, nem szivesen teszem . . . de magam is szegény asszony vagyok . . .  
— Persze . . . persze . . . Itt van a pénze.  
— Igenis kérem, és mit mondjak az ifju urnak?  
— Bánom is én. Mondjon, amit akar.

Az asszony vidékről jött nagybácsinak nézte és mivel alapjában véve jószívű teremtés volt, dicsérni kezdte rendetlen és könnyelmű lakóját.

— Nagyon derék ifju ur, idehaza mindig tanul . . . Egy kicsit sokat költ, de hát Pesten drága az élet, ott vidéken el sem tudják képzelni.

*Dercsényi Béla* ott hagyta a szapora beszédű asszonyságot és tovább ment. Az udvari lakás ablakában megint ott ült a kis szőke leány és a lépcsőház felé nézett. Az osztálytanácsos ur tudta, hogy a rossz fiut várja remegő, forró, önzetlen szerelmmel. Maga sem tudta miért, de lakapta kalapját és gyöngéden, udvariasan üdvözölte a szőke leányt, vagy talán nem is őt, hanem az elmúlt, többé soha vissza nem térő, édes, bolondos ifjuságot.

jesen megalakult, kivéve négy lovasezredet, a melyek most Dél-Afrikában és más gyarmatokon vannak. Az 5. és 6. hadtest még nem alakult meg, de a 4., 5. és 6. hadtestek alakításához szükséges összes csapatok rendelkezésre állanak, kivéve tizenhét rendes üteget, a melyek ez idő szerint még Dél-Afrikában vannak s a melyek közül tizennégyre még szükség van. Tizenöt segédüteg még nem alakult meg.

## A katonai javaslatok ellen.

(Népgyűlések a fővárosban.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 23.

A fővárosban három demokrata-kör külön-külön népgyűlést tartott délután, hogy tiltakozzék a katonai javaslatok ellen. Valamennyi gyűlésen azonos határozati javaslatot fogadtak el. Kimondták elsősorban, hogy a képviselőházhoz fölrítatot intéznek, a melyben a katonai javaslatoknak a napirendről való levelét kéri; kimondták továbbá, hogy elvárják az országgyűlési ellenzéki pártoktól, hogy addig is, a míg az általános választói jog érvényre jut, a mikor megnyilatkozhatik a választó polgárok szabad akaratára, nyíltan kimondott obstrukcióval megátolják a katonai javaslatok törvényerőre való emelkedését; végezetül utasították a kerület képviselőjét, hogy a javaslatok ellen szavazzon.

Legérdekesebb volt a VIII. kerületi gyűlés, amelyen *Olay Lajos* elnökölt. Az elnöki emelvényen *Barabás Béla*, *Bakonyi Samu*, *Nessi Pál*, *Tóth János*, *Pap Zoltán*, *Olay Lajos*, *Szathmári Mór* és *Ráth Endre* országgyűlési képviselők foglaltak helyet, valamint a népgyűlés szervezői, élükön dr. *Kozma Arthurral*.

*Olay* megnyitó beszéde után *Kozma Artur* dr. szólalt fel, majd a VIII. kerületi polgárok jelentették be küldötteik által csatlakozásukat a mozgalomhoz.

Ezután *Barabás Béla* dr. emelt szót. Ugy szólal föl, mint egy a nép közül. (Egy hang a szocialisták közül: Régi frázis!) A miatyánk is régi imádság és naponta mégis elmondjuk. A régi igazságokat mindig hangoztatni kell fölfele is, lefele is. Most azért jöttünk össze, hogy fölfele hangoztassuk azt. Hallják meg az igazságot odafönt a hatalmasok, hallják meg a budai várban, hogy a nép nélkül, a nép ellenére nem szabad cselekedni, aki megteszi, bünt követ el. Egyeseknek gyöngé szava elvész a távolban, de a százezrek szavát meghallják, mert a tenger zugásához hasonló az. E tenger háborgása indult meg most, amidőn a közvélemény odaharsogja: Elég és ne tovább! Elkövetkezett a tették ideje. Elég szomorú, hogy az országban kevesen vannak, kik a nemzet szabadságáért és függetlenségéért küzdenek, epen azért a magyar népnek kell fölemelnie szavát, mert a nép vérét, pénzét követelik. (Zajos helyeslés.) Veszélyben vagyunk s ezért el kell vetnünk az ellentéteket, tartozunk bármilyen párthoz, bármilyen valláshoz, mert van egy pont, amidőn el kell hogy némuljon minden, mikor egyesülni kell az erőknél: a hazáért. Ez egyesülést jött keresni most. Elve, célja az, hogy Magyarország népeinek, társadalmának jogát kicsinynek, nagynak tiszteletben kell tartani. A szegény munkásnép az általános választásért küzd. Mi képviselők, akik itt vagyunk, szintén azt akarjuk, mert aki pénzével és vérével áldoz a hazának, annak jogai is kell hogy legyenek. (Viharos tetszés). Most azonban csak a katonai javaslatokról van szó. Leikésedést jöttünk meríteni az önköltségéből. Ajjanak önköltségét a hátunk mögött, hogy legyen akikre támaszkodjunk, ugyanis kevesen vagyunk a Házban. Teljesítsék önköltségüket, mint mi teljesítjük, de azért serkentessenek önköltségüket, mert mi vagyunk hivatva arra, hogy megmondjuk a nemzet akaratát, óhaját és az igazságot a kormánynak és a koronás királynak. (Viharos éljenzés). Hiszi, hogy van a haligatók sorai közt olyan is, aki még nem ebédelt és számtalan, akiknek vállalai görnyednek a terhek alatt. Emeljük

fel szavunkat, hogy ez örült kiadások helyett munkát adjanak a népnek, hogy megélhessen. Mert a magyar nép szeret, akar és tud dolgozni és a kormánynak volna kötelessége gondoskodni róluk. Legyenek önköltségükre s akkor a győzelem nem a miénk, a nemzeté lesz. (Hosszas éljenzés és taps.)

A népgyűlés ezután magárává téve az indítványt, a megjelent képviselők éltetésével szétszözlött.

## Az aradi románok és a volt nemzeti párt.

(Egy jegyzőkönyv.)

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, február 23.

*Mangra Vazul* vikárius egy nagyváradai újságíró előtt tudvalevően nyilatkozatot tett, a melyben azt mondja, hogy a volt nemzeti pártot, a melynek vezéreiből: *Urbán Iván* főispán és *Vásárhelyi László*, most ő ellene foglalnak állást, ő segítette egy alkalommal győzelemre. A nyilatkozat körül élénk újságharc indult meg, a mely aktualissá tette az 1884-iki képviselőválasztások előzményeit, főként pedig két kérdést: történt-e megegyezés ez alkalommal a románok és a nemzeti pártiak (akkor „mérsékelt ellenzékiek”) között és hogy volt-e abban része *Mangra Vazulnak*.

Az első kérdés akkor is nagy vita tárgya volt. A heves polémia során, *Stanescu V. Imre*, mint vezetője azon aradi románoknak, a kik a mérsékelt ellenzék mellé álltak, — egy aradi lap 1884. év június 4-én megjelent számában érdekes jegyzőkönyvet ad közre. Leközli annak a gyűlésnek a jegyzőkönyvét, a melyben a románok az 1884. évi képviselőválasztások dolgában állást foglaltak. — Ezen a gyűlésen bizottságot küldtek ki, hogy az a többi pártokkal tárgyaljon. — A bizottság tagjai *Stanescu* kívül *Venter Gerő* és *Nicora Dávid* voltak. A bizottság küldetéséről beszámolva, a jegyzőkönyv a többiek között ezeket mondja:

„Előadja továbbá, hogy a küldöttség ezután a megyei mérsékelt ellenzék egybeült vezérfőfiaihoz ment el, akik örömeiket fejezték ki a bizottság azon határozata fölött, hogy a románok továbbra is ellenzéki állásponton maradnak az aktuális kormánnyal és annak pártjával szemben. Ami pedig a küszöbön levő képviselőválasztásokat illeti, a választási taktikára nézve abban egyeztetnek meg, hogy a mérsékelt ellenzék ez idő szerint s, a borosjenői, jószáshelyi és radnai kerületekben jelöltek fel nem állítva, ott, ha a románok maguk kebeléből kijelölnének, azokat, azon erkölcsi és számsegítségért, melyekben a többi megyei kerületekben a mérsékelt ellenzék jelöltjei részesítettni fognak: maguk részéről is erkölcsi és törvényes eszközökkel támogatni fogják a közös ellenfél: a kormánypárt legyőzésének megkísértésére.

Ezután mondta ki 11 szóval 5 ellen az „aradi román nemzetiségi párt végrehajtó bizottsága”, hogy azon kerületekben, a melyekben jelöltek nem állít fel, a mérsékelt ellenzék jelöltjeit támogatja. A maga részéről a radnai kerületben *Moldován János*, a jószáshelyi kerületben *Mihailovics Béla* és a borosjenőiben pedig *Stanescu Vazul* jelöltségét mondotta ki.

A másik kérdés az, hogy volt-e akkor *Mangra Vazulnak* szerepe a politikai mozgalmakban? Az akkori lapokban találkozzunk a nevével. A románok ugyanis június 5-én a *Fehér Keresztben* viharos gyűlést tartottak a jelölések dolgában. Az *Alföld* erről a gyűlésről a többiek között ezeket írja:

„Az asztalnál az elnökön kívül a két *Belles*, *Dessean Simon*, *Mihailovics Béla*, *Csoare mikalakai* lelkész, *Mangra*, *Nicora*, *Venter Gerő* stb. ültek.”



A gyűlésen a kormánypárthoz és a mérsékelt ellenzékhez csatlakozó románok egymást hurrogták le. Magdu Döme akart beszélni, de nem hallgatták meg. Majd Mangra Vazul teológiai tanár akart beszélni — így írja egy lap — de mert az ellenzékhez tartozott, leordították. Hasonló sors érte dr. Venter ügyvédet stb.

A gyűlés többsége végül a radnai kerületben Beles Jánost, a jászahelyi kerületben Gurbán Konstantint jelölte. A gyűlés különben annyira izgalmas volt, hogy azon két kapitány és 26. gyalogrendőr tartott szolgálatot.

Mangra különben vasárnap Aradra érkezett ahol román elvtársaival élénken tárgyalta ezt az ügyet. Ma délelőtt meglátogatta Papp J. János püspököt s délből elutazott Aradról.

## A képviselőház föloszlatása.

(Nyilatkozat a kormány terveiről.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 23.

A kormányhoz közelálló előkelő, komoly politikustól értesül fővárosi tudósítónk a következőkről:

— Nem lehet elvitatni, hogy a kormánynak komoly gondot okoz az ellenzéki pártoknak ötletszerű ölelkezése a katonai javaslatok ellen már azért is, mert a már nyíltan üzött obstrukció a parlamentarizmust is veszélyezteti. Nem fejtegetem, hogy a tárgyalás alatt levő javaslatok okot erre a harcra nem adtak. A kormány jól megfontolta az ujoncemelés kérdését. Ez elkerülhetetlen volt nemcsak a hadseregünknek a külföldiekkel való lépéstartása szempontjából, de több oly ok miatt is, a melyeket az ellenzék vezérei is jól ismernek. A mikor semmi törvény, vagy éppen alkotmány-sértésről szó sincs, nincs jogosultsága az obstrukciónak. Ezt jól tudja és érzi a függetlenségi párt is, a melynek nem egy komoly tagja látja a parlamentarizmus veszedelmét, de ezt a pártot ma az érvényesülni akaró ifjuság vezeti. A néppárt pedig már régen megbánta Rakovszky erőlködését.

Az obstrukció élet — azt mondják a szélbalon — elvonná a magyar elem érvényesülése a hadseregben, ha erre garanciát vállalnának és a két éves szolgálati idő. Az előbbi okvetlenül és kétségtelenül megtörténik a közel jövőben már, ami pedig a két éves szolgálati időt illeti, ezt is megéri az idő, bár tetemes költséget fog ez is okozni.

Ha az ellenzék komoly megfontolás után le nem szerelik azokat a beszédek, amelyeket Fejérváry miniszter, Andrássy és Tisza grófok elmondottak, a kormány kényszerhelyzetbe jö. A parlamentre váró nagy munkák, kiegyezés, költségvetés és egyéb fontos javaslatok, a tisztviselők fizetésemelése, a közigazgatás reformja és több szociális javaslat sürgetik a komoly tárgyalást. És ha ez másként el nem érhető, a kormány kénytelen az ultima ratióhoz fordulni: és feloszlatja a Házat. Lehet-e még remény a békés munkásságra, a katonai javaslatok mielőbbi elintézésére, annak a legközelebbi jövőben, egy két hét leforgása alatt kell eldőlnie.

## SZINHÁZ ÉS IRODALOM.

### A színház műsora:

Kedd: Kis fészek, bohózat. (Páratlan bérlet.)  
Szerda: Lohengrin, opera. (Páros bérlet.)  
Csütörtök: Lohengrin, opera. (Páratlan bérlet.)  
Péntek: Kis fészek, bohózat. (Páros bérlet.)  
Szombat: Julius Caesar, tragédia. (Páratlan bérlet.)

### A kis részek.

— Bemutató előadás. —

Les extrémés se touchent! Az ellentétek érintkeznek. Lohengrin és Kis fészek. A legmagasztosabb poezis után közvetlenül a vastag pornográfia.

A vidéki színházakban ez gyakori jelenség — megszokott dolog, mely fölött már nem is lehet, de nem is szabad megütközni. Az egyetlen közsínház magába kell, hogy foglalja a színpad mindenféle termékeit, mert eleget kell tennie a modern izlés követelményeinek ép úgy mint a tiszta idealizmus parancsainak.

Hangosan követeltem régenté azt, hogy a színháznak az árral usznia nem szabad; tiltakozott ez ellen nemcsak a bíráló, hanem a színiügyszakszervezet néhány prud-gondolkodású tagja is.

És mi volt az eredmény? A közönség mosolygott a bírálaton, a színiügyszakszervezet tagja pedig állandó guny tárgyává lett, a publikum pedig szívesen tulfizette a színház jegyek árait és minden zugában megtöltötte a színházat.

Igy lesz ez a „Kis fészek” című francia bohózzal is, melyben diadalt arat a házasságtörés minden képzelhető és képzelhetlen módusa; melyben a legkisebb tartózkodás nélkül szinte büszkélkedik a nő-házasságon kívüli kalandjaival, a férfi pedig a legcínikusabb hangon henceg csábítási sikereivel.

Ezen recept szerint dolgoztak a német, az angol színirodalom újabb emberei. Nem új ez és nem is meglepő.

Új és meglepő az, amit a francia eszrit ebből a témából alkotni tud. Oly meglepő szituációkat teremt, oly kacagtató helyzet-komikumot alkot, hogy a közönség figyelmét teljesen lekötötte az egész színházi estén és nevető idegeit oly erővel veszi munkába, hogy szinte beléfárad a nevetésbe, mely hangos kacagássá válik a bonyodalom labirintusában.

Igy volt ez ma este is a Kisfészek bemutatása alkalmával.

Hiába volna azonban a francia szellem minden színporkázása, ha az kellő módon a színpadon nem tud érvényesülni.

A szellem színporkája, mint a villám cikkézése világítja be a színpad légkörét — ha ez a villám a fagygyugyertya világával fénylik, akkor a francia bohózat elbukik, és a közönség bosszankodva hagyja el a színházat.

Ezt a dramaturgiai igazságot jól felfogta Zilahy és a mai előadás épen ezen szabály betartása folytán volt kellőleg élvezhető.

Zilahy mint Raverdy ügyvéd mesterien ábrázolta azt a férjet, aki nem arra született, hogy megcsalja nejét, hanem arra, hogy az csalja meg őt.

A francia ügyvédség és a francia rendőrség feletti szatira ez a darab. Ugyilátszik, hogy a Dreyfus-pör és a Humbert-bűnügy szolgáltatja az anyagot, hogy oly rettenetesen neveltségessé tesz a szerzők e két intézmény embereit.

Miért is nincs nekünk oly élesen megfigyelő színműirónk; hiszen légió volna azok száma, kiket ostromozni kellene hivatásuk teljesítés-körül kifejtett bornirtságuk miatt.

A szereplők mindannyian jól játszottak és meglátszott, hogy az összájtékra nagy súlyt helyeztek. Ez a körülmény már maga biztosította a sikert.

Zilahy játékát talán fölösleges jellemezni. A bornirtságot, a korlátolt eszű embert magyar színész még ily mesterien színpadon meg nem alakította, mint ő. Az ő játéka megkönnyíti partnereinek is a játékot; magával viszi őket, és akaratlanul játékba sodorja őket, mint azt a két csendőrrrel való jelenete igazolta.

Antoinettet Almássy Lola játszotta. A nőt adta, ki folyton a lejtő szélére kerül; ki meg akarja csalni az urát, meg nem is. Legsikerültebb volt azon jelenete, amikor csalni akar; ekkor minden természetes bája erősen támogatja alakítási képességét. Eleganciája és öltözni tudása az illúziót teljesen fölkölti. Tiszteletli hatalmas babérkoszorúval örvendeztettek meg az ügyes színésznőt, kiből a társulat igen jó erőt nyert.

A bonyodalom intézője Dubisot orvos (B. Szabó), aki mintaszerű elevenséggel vitte előre a darabot. Csak kissé tagozottabb beszédet kérünk, mert könnyen átcsap a hadarásba, és ez az értelem rovására esnek.

Sarkadi tehetsége mindennap nő, ez a talentumos színész már föllábbal a Vigszínház deszkáin áll.

Mariházy szerepe szintelen és száraz, azért sokat legjobban akarata mellett sem csinálhatott belőle, ugyanily elbánásban részesült a szerzők részéről Ternyei és Gazdy Aranka szerepe, kik ennél fogva ez alkalommal csak a művészi ensemblé kiegészítésére voltak hivatva, ami nekik sikerült is. Carolus.

\* Lohengrin. A hatás, amit a Lohengrin mindkét előadása keltett, arra idéttotta az igazgatót, hogy a dalművet e hét műsorába is felvegye. Eszerint a Lohengrin 25 ikén szerdán harmadszor kerül színre, ezuttal páros bérletben.

\* Julius Caesar. Shakespeare hatalmas tragédiájára készül hetek óta a színtársulat drámai személyzete és a mű valószínűleg még e hét folyamán színre kerül. Julius Caesart tizenöt év óta nem adták Aradon és így az újabb generáció színpadról egyáltalán nem ismeri a tragédiát. A főszerepeket: Csiky, Ternyei, Békés, Mariházy, B. Szabó, Gazdy és Daróczy játsszák.

\* Bob herceg. Polgár Sándor, aki az operettet rendezte, tegnap a fővárosba utazott, hogy a Bob herceg díszleteit és kosztümjeit a Népszínházban meglátszassa, hogy az itteni festő terem és szabó műhelyben mielőbb befejezhesék az operett kiállítását, amelyen már erősen dolgoznak.

## A király bankja.

(Beesapott parasztok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23.

Szenzációs bűnügyben folytat erélyes nyomozást a budapesti rendőrség. Eddig ismeretlen, ur szédelőkről van szó, a kik a nép hiúságát zsákmányolták ki és egy káprázatos bankalapítás tervével szédítették meg az áldozatra szánt parasztokat.

A nyomozást László János félegyházi földmives följelentése alapján indította meg az államrendőrség, széles körben.

Több tagból álló, s kétségenkívül jól szervezett pénzhamisító bandáról van szó. Ennek a tagjai sorra járták a különböző vidékek földmivelőit és ezt mondták nekik:

— A király megsajnálta a szegény magyar földmivelőket és meghagyta a kormánynak, hogy alapítson olyan agrárius bankot, a melyben a földmivesek befizetett pénze rövid időn belül megkészsereződik.

A király nevének említése és a csillogó ígéret, hogy a pénzüket „megduflázzodik”, hatott. Nagyszámmal voltak, a kik nehezen megtakarított pénzüket adták az „agrárius” bankba, hogy ott megkészsereződjenek.

A szédelő banda tagjai rövid idő alatt közel ötvenezer koronát csaltak ki a különböző vidéken lakó földmivesektől. Az ötvenezer korona többnyire kisebb összegű fosztogatásból kerekedett ki ily nagy summává.

A budapesti rendőrség a följelentés után azonnal nagy apparátust mozgósított s most ál-

litólág nyomában van a csalóknak. A beszerzett adatok szerint a csalók *uri külsejű, rendkívül elegánsul öltözködő emberek*, a kik már a megjelenésükkel imponáltak a rászédett naiv parasztoknak. Megjárták szegények, mert elhitték, hogy a király bankot alapít nekik, hogy a pénzüket megduflázzójék benne . . .

## Leleplezett házasságszedelgő.

(A sanfranciskói ültetvényes.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, február 23.

Nagyszilű házasságszedelgést lepleztek le Székesfehérvárott. Az áldozata előkelő urissszony, egy egyetemi professzor rokona, akinek negyvenezer forintját csaló ki nagy raffineriával az Amerikából jött iparlovag.

Nemrégiben jött Székesfehérvárra egy Fischer dr nevű san-franciskói származású nyugalmazott orvos és letelepedett. Igen jól élt, és csakhamar olyan hírek terjedtek róla, hogy Amerikában roppant vagyona van.

Ezeknek a híreknek, a melyeket különben maga terjesztgetett legjobban, megvolt a hatása. Mintegy hat hét előtt nőül vett egy előkelő székesfehérvári urissszonyt, aki Sághy Gyula egyetemi tanárnak az uokanővére, s a kinek az első férjétől már egy tizenhat éves leánya volt.

Fischer azt hitette el a feleségével, hogy San-Franciskóban gazdag ültetvényei vannak, s hogy a vagyona 800,000 dollárt képvisel. Deára ennek az állítólagos nagy vagyonnak, rendkívüli ügyességgel odajuttatta a dolgot, hogy a felesége vagyonát fosztogatta. Így rövid idő alatt 40,000 koronát csikart ki az asszony vagyonából.

Ezalatt azonban a san-franciskói orvos szeméje gyanussá kezdett válni Székesfehérvárott. Simon rendőrkapitány megindította a vizsgálatot, amelynek során megtekintette Fischer ekmányait. Megállapította, hogy az okmányok hamisak; Fischer nem orvos, ültetvényei nincsenek, vagyona sincs, ellenben van neki — még egy felesége, azaz bigámiát követett el.

A székesfehérvári rendőrség letartóztatta Fischert mivel alapos gyanu van arra, hogy tagja volt annak a nagy csaló szövetkezetnek, a melynek leleplezésén most dolgozik az államrendőrség. A leleplezés Fehérvárott kínos feltűnést keltett.

## MULATSÁGOK

### Farsangi naptár:

Február 28. Az arad-hegyvidéki turista-egyesület tréfiás estélye.

### Felsőbb leányok táncvizsgálója.

— Február 22. —

Vasárnap a farsangnak áldozott a Somogyi-féle felsőbb leányiskola. Ez a farsangolás nem veendő a szó szoros értelmében, amennyiben még csak „próba-bál” volt a vasárnapi alkalom, melyen az iskola korlátai között mozgott a mulatozás.

A táncból való levizsgálás azonban kedvesebb a kis és nagyobb kisasszonyok előtt azoknál a komoly napoknál, melyeknek június végén van az utolsó farsangjuk. Ha táncvizsgálómódjára sikerül ez az említett komolyabb vizsgálás, úgy pompás eredmény lesz ebben az intézetben. Szathmáry Etelka táncitanítónő növendékei nagyon szépen viselkedtek a parketten, s a megjelent vendégeknek igaz gyönyörűségük tellett bennük.

A sok ügyes táncosnő s a mellőlük szegődött táncos közül kivállott: Haszlinger Lajos,

Hermann Helén, a nagyobb növendékek közül Szathmáry István és Zádor Erzsike, Haszlinger Ferenc és Mittler Irén, akik a toborzót mutaták be, egy másik kolonban pedig Klein Erzsike, Orenstein Klári, Wald Anna, Csontea Kornél, Steinhardt Ferenc, Orbán Ferenc és Rajz Elek.

A megjelent vendég-hölgyek névsora a következő:

Ábrai Lajosné, Avarffy Gézané, Assael Adolfné, Almási Pálné, Berecz Antalné, Boros Vidané, özv. Boros Beniné, Burián Jánosné, Beles Jánosné, Csillag Lajosné, Csontea Tivadarné, Decsy Gézané, Dömötör Lászlóné, Eckstein Vilmosné, Deutsch Andorné, Ebeczky Jenőné, Eckhardt Kálmáné, Faragó Istvánné, Fuchs Ignácné, özv. Flamm Lipótné, Farkas Károlyné, Freund Fülöpné, Fessler Károlyné, Fényes Dezsőné, Grünblatt Mórné, Gellényi Ernőné, Hegedüs Lászlóné, Halmi Andorné, Hermann Ignácné, Hermann Gyuláné, Horváth Imréné, Haszlinger Ferencné, Hendrey Pálné, Herzl Zsigmondné, Heinrich Sándorné, Issekutz Lászlóné, Kádas Antalné, Kugler Istvánné, dr. Kráitz Lajosné, Keller Izsnóné, Kohn Józsefné, Kara Győzőné, Kell Lipótné, Krisztyó Jánosné, Lejtényi Sándorné, Leopold Adolfné, ifj. Lócs Rudolfné, id. Lócs Rudolfné, Ritter Izidorné, Mandl Pálné, Ottenberg Tivadarné, Pál Miklósné, Pálmai Lajosné, Szabó Józsefné, Szathmáry Istvánné, Schór Lajosné, Székely Salamonné, dr. Schusztter Henrikné, Szathmáry Mihályné, Sándor Jakabné, Steinhardt Mórné, Sztojka Józsefné, Szabó Albertné, Tausch Brunóné, Wally Józsefné, Zádor Bertalanné, Brunhuber Kálmáné, Ambrus Anna, Döbrentey Károlyné, Guttman Samuné, Grizsfeld Józsefné, Csurgai Ilona, Kertay Irma, Kövér Lajosné, Kovács Jánosné, Kálmán Ferencné, Korbuly Józsefné, Kovács Marcellné, Krisztyó család Knöpfmayer Zsigmondné, Kocsis Lajosné, Lengyel Istvánné, Lukács Györgyné, Kisfalussy Istvánné, Löwi Mórné, Lillienberg Sándorné, May Jánosné, Mandl Pálné, Neuman Margit, Nagy Jánosné, Nachtnébel Odónné, Petrovicsné, Szilágyi Sándorné, Nemess Zsigáné, Mistecc Sándorné, Ohrenstein Sománé, Priegl Istvánné, Pauer Jánosné, Ring Béláné, Rozsnyay-család, özv. Inkei Emilné, Szondy Györgyné, özv. Schmidt Jánosné, Skrainka Lajosné, Szenes Somaré, Steiner Ferencné, Tagányi Gusztávné, Tenner Józsefné, Terényi Iza, özv. Traytler Andorné, Urbányi Béláné, Verboš Ádámné, Vannay Jánosné, Wallfisch Arminné, Vajda Istvánné, Virágh Lajosné, Vértes Lajosné, Jankó Gyuláné, Szöllőssy Jenőné, özv. Berényiné stb.

(=) A mária-radnai polgárság műkedvelői előadással egybekötött táncestélye a hó 22-én a „Magyar koronához” címzett vendéglőben szép sikerrel folyt le. A színpad körül „Röntgen sugarak” és a „Légyott” című két 1 felvonásos bohózat szereplői, Batta Istvánné, Kocsis Kálmáné urnót és Huszár Nusi k a. valamint Batta István, Kocsis Kálmán, Mike Géza, Smikál Lajos és Orvos József urak fényesen részlőgáltak a közönség tapsaira. Nagyon tetszetek a két darab közötti szünetben el adott monológok, melyeket Cirkál Gyula és Orvos József adtak elő. Az első négyest 24 pár táncolta. Jelen voltak a mulatságon:

Asszonyok: Békeffy Sándorné, Bónis Mihályné, Batta Istvánné, Csányi Sándorné, Ernbachné, Huszárné, Hubertné, Hofnek A.-né, Kocsis Kálmáné, Kéri Sándorné, Kőszegi M.-né, Kern Miklósné, Kolár F.-né, Khant E.-né, Lovich Gyuláné, Marksteiner M.-né, Márton Mihályné, Makai Györgyné, Mike Béláné, Rácné, Neidenbach Ignácné, Nyári M. né, Palfi Józsefné, Possevitz Gézané, Popovits D. né, Paul Milkáné, Udvary Ferencné, Smikál Jánosné, Szilágyi I. né, Toth S.-né, Veszely I. né, Vekov Ferencné.

Leányok: Arzics Ilonka, Batta Mariska, Huszár Anna, Györy Anna, Kera Etelka, Kálmán Paula, Nagy Juliska, Neidenbach Ilonka, Lévai Etelka, Palfi Rózsa, Popovics Jozefin, Putics Mariska, Smikál nővérek, Veszely Valentin. Az estély jövedelme, 30 korona, az alakulandó iparegyesület javára takarékpénztárba tétetett.

(=) Battyubál. Kedélyes battyubált tartott tegnap este Fritz József vendéglőjében. A bál diszelnőke Bozsik György volt. A mulatság szé-

pen sikerült, s az első négyest ötven pár táncolta. A bálon a következő nők vettek részt.

Leányok: Fritz Ilonka, Csató nővérek, Szablóczki Erzsike, Másik nővérek, Szányi nővérek, Biacsi Teréz, Dobisz nővérek, Szuperics Gizella, Pika nővérek, Palóczy nővérek, Lassán Lujza, Kadinszki Vilma, Téger Margit, Román Ilonka, Altacher Erzsike, Lintner Anna, Laub Borbála, Markovics Anna, Puskel Gizike, Halota Margit, Varga Margitka, Kapp Annuska.

Asszonyok: Bozsik Györgyné, Csóti Antalné, Mataus Jánosné, Szablóczky Gusztávné, Másik Józsefné, Almásy Józsefné, Mária Sebókné, Szányi Józsefné, Kóváry Pálné, Dobiszné, Szuperics Antalné, Gresser Józsefné, Alajos Sándorné, Pika Ferencné, Weisz Sándorné, Borsos Ignácné, Palóczy Jánosné, Ján Antalné, Erdősi Bogdáné, Schmidtfall Antalné, Kadinszky Gáspárné, Rákonyi Flórisné, Rákonyi Sándorné, Téger Józsefné, Biacsi Károlyné, Altacher Lajosné, Dorbach Györgyné, Zsámboki Károlyné, Dobsa Ferencné, Markovits Kálmáné, Bayer Györgyné, Puskel Jánosné, Berecz Károlyné, Varga Endréné, Kapp Jánosné.

## A motorkocsi a városban.

(Sikerült menet-próba.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23.

Az arad csanádi vasutak benzin-motoros automobilja ma másodszor robogott végig a város főutcáján. A kereskedelmi miniszter kiküldöttjeinek részvételével ma tartották meg a motor gép műtanrendőri bejárását. Ennek az volt a célja, hogy a miniszteri kiküldöttek és a szakértők meggyőződjenek arról, hogy a kocsi szerkezete jó, működése kifogástalan, veszélytelen s hogy közlekedésre alkalmas. A motorkocsi vasuti vonalának, a pályatestnek műtanrendőri bejárását ezután fogják csak megtartani.

A mai bejárásra kijavították és helyreállították azokat a szerkezeti, illetőleg konstruális hibákat, amelyek miatt az automobil eddig akadálytalanul nem működhetett, hiszen az eddigi próbák és kísérletek arra valók voltak, hogy a hiányokat észrevegyék és pótolni tudják. Így aztán sikerült elérni azt, hogy a motorkocsi ma már minden akadály nélkül közlekedik s mai útját Aradtól Battonyáig és vissza fennakadás nélkül tette meg.

Az automobil ma reggel háromnegyed 9 órakor indult el az aradi pályaudvarról. A kocsiiban ültek: Ney Ferenc vasuti és hajózási főfelügyelő, Papp János gépfelügyelői szolgálatra kirendelt főfelügyelő, miniszteri kiküldöttek, továbbá: Sarlot Domokos főkapitány, az arad csanádi vasutak részéről: Sármezey Endre főmérnök, Medveczky Ede főfelügyelő, Gellényi Ernő főellenőr, Zinner Béla főmérnök és Brasoványi József ellenőr.

A pályaudvarról a lovanat sinein Gáj felé ment a motorkocsi. Az új váltón a buzsáki főutcán átment a kocsi a csanádi vasut sineire s azon haladt tovább Pécskaiig. Utközben a motor szerkezetének kipróbálására indulási és megállási próbákat tartottak s háromnegyed tízre érkeztek meg a pécskai pályaudvarra. Innen kevés veszteglés után tovább folytatta útját az automobil Battonya felé, hová egy negyed óra alatt érkezett meg.

Battonyán hosszabb ideig állt a kocsi, mert a visszatéréshez bevárták azt az időt, a mikor az automobil a rendes közlekedés alatt menetrendszerint indulni fog Battonyáról. Tíz óra 30 perckor megindították a „Boros Beni I”-et s 11 óra 50 perckor már az aradi pályaudvaron állt meg a motoros. Dél előtt öt perccel indultak be a pályaudvarról a városba s a Szabadságtérig jöttek be. Itt hátrakapcsolták a külön személykocsit s 12 órakor az automobil visszatért a pályaudvarra.

Utközben — mint említettük — semmi fennakadás nem történt, s a miniszteri kikü-

döttek ennek alapján vették fel a bejárás jegyzőkönyvét, amelytől a közlekedési engedély megadása függ. A mai bejárás után semmi akadály nincs annak, hogy a motorközlekedés március elején megkezdődjék.

A napokban érkezik meg a Ganz-gyárból a De Dion Bouton szerkezetű gőzmotoros kocsi, amelyet még e héten szintén kipróbálnak.

## A szombathelyi halálos párbaj.

(Harmadlével fogház.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, február 23.

A szombathelyi bíróság ma hozott ítéletet abban a párbaj-ügyben, a melynek halálos kimenetele újabb alkalom volt a párbajellenes mozgalom felújítására. A szombathelyi törvényszék ítélete szigorú volt, s oly büntetést szabott Stieder Györgyre, a melyet párbajért Magyarországon eddig nem igen adtak: két és fél évi államfogházra ítélte a vádlottat. A főtárgyalásról a következő távirati tudósítást vettük:

Ma tárgyalta a Stieder György elleni pert, a ki tudvalevőleg Ernusz Géza ügyvédet párbajban agyonlőtte. A tárgyalás elnöke Laky Kristóf, törvényszéki bíró, szavazóbírák: Szabó Elek és Graf Miklós, ügyész Táncsics Árpád, védő Tetéleni Ármán.

A vádlevél felolvasása után következett Stieber kihallgatása. Az elnök kérdésére kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, mert ellenfele kezében szintén volt fegyver és ellenfele őt is lelőhette volna. Elmondja a párbaj előzményeit a következőkben:

1902-ben Gráchan volt, hogy ott Festetich Imre grófot felkeresse. Jelentkezett is nála kihallgatásra, de a gróf nem fogadta. Másnap levélben kért újabb kihallgatást, de nem kapott választ. A gróf ekkor feljelentette őt a gráci rendőrkapitányságnál, hogy erőszakkal akart lakására behatolni. A gráci kapitányság e feljelentést alaptalannak találta és ellene az eljárást beszüntette. Mindezt elégtételt kért gróf Festetichnél, mikor a gróf az elégtétel megadását megtagadta, ő egy nyilatkozatot tett közzé a Vasvármegyében, a melyre dr. Ernusz Géza válaszolt és őt rágalmozással, becsületsértéssel, zsarolással és párbajra való kihívással vádolta és feljelentést tett ellene. A mint a nyilatkozat megjelent, ő (Stieber) inzulálta az ügyvédet a pályaudvaron.

Arra a kérdésre, hogy mik voltak a követelése, a vádlott bejelenti, hogy 23,000 frt, a melyet jótállás miatt kellett lefizetni. Ő Festetich-féle váltókat nem vásárolt össze, de a most még fennálló követelése körülbelül 17,000 forint.

A vádlott azután elmondja a párbaj lefolyását. Ernusz első lövése nem talált, Stieber ekkor lövési jogával nem élt. A másik golyóváltásnál egyikük sem talált, a harmadik golyóváltásnál történt azután a halálos sebesülés. Tagadja, hogy ő célt volt.

Következett a párbajsegédek kihallgatása, a kik egybehangozva azt vallják, hogy a szigorú feltételeket maga Ernusz Géza követelte. A pisztolyokra vonatkozólag a segédek azt állítják, hogy az azok közt fennállott különbség szabad szemmel nem volt látható. Stieber kifogásolta a másodpercek gyors olvasását és hogy a vezetőség a lépéseket nagyon hosszúra mérte. A párbaj teljesen kifogástalanul folyt le.

A segédek kihallgatása után az elnök 10 percre felfüggesztette a tárgyalást. Azután több tanut hallgattak ki, a kiknek vallomása azonban teljesen lényegtelen. Délután a perbeszédre került a sor s estefelől hozták megfeszült várakozás közben az ítéletet.

A bíróság Stieder Györgyöt, súlyosító körülmények figyelembevételével két és fél évi államfogházra ítélte.

Ugy a közbíró, mint a vádlott felebezték.

## SPORT.

### Az atléták sporttelepe.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23.

Az aradi atlétikai klub tegnap délelőtt fél 12 órakor a Minorita-palotában rendkívüli közgyűlést tartott, melynek egyedüli tárgya a klub sporttelepén tervezett építkezésekre szükséges kölcsön beszerzése volt.

Az ülést Szathmáry János ügyvezető elnök vezette, aki előterjesztette a legutóbbi választmányi ülésnek a kölcsönbeszerzésre vonatkozó javaslatát.

A közgyűlés a javaslatot elfogadta, illetőleg elhatározta, hogy a sporttelepen szükséges építkezések költségei fedezésére a klub kölcsönt vesz fel. A kölcsön beszerzési módjának megválasztását a közgyűlés a választmányra bizza, elvül köti ki azonban, hogy a mennyiben a tagoktól veszi fel a kölcsönt a választmány, akkor a befizetéseknek 1903. év végéig meg kell történniök s a mennyiben a klub tagjai közül valaki Aradról eltávozik, vagy a tagok sorából kilép, annak a befizetett összeget kamat nélkül visszatéríti a klub.

A visszafizetésre vonatkozólag végül elvül kimondotta a közgyűlés, hogy a klub későbbi összes feleslegei a visszafizetésre, vagyis a törlesztésre fordítandók.

A közgyűlésen Szathmáry János elnöke alatt jelen voltak:

Ajtay Sándor, Bogsán Károly, Greiner Károly, Hady Antal, Hunyár Algernon, Kádas Elemér, Keller Gyula, Keller Lajos, Mistóth Sándor, Neulinger Béla, ifj. Péterffy Antal, Szabolczky János, Székely Antal, Székely Károly, Sente László, Tabakovits György dr., Török Péter, Vass Gusztáv, ifj. Vass Gusztáv.

## Az aradi sorozások.

(A honvédelmi miniszter rendelete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 23.

Néhány nap előtt a magyar sajtót bejárta az a hír, hogy Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter az ideai sorozásokat elhalasztja. A hír a valószínűségnek nem sok látszatával bírt, mert a rendes ujonclétszámig a szokásos időben sorozhattak volna, a felemelt létszámot pedig amely ellen az országgyűlésben most az obstrukció folyik, aképp biztosíthaták volna, hogy fenntartással soroznak be annyi hadkötelest, ahányat az ujonclétszám felemelése után megajánl majd az országgyűlés. Természetesen, ha az obstrukció eredménnyel járna s a katonai javaslatokat a kormánynak törvényerőre emelni nem sikerül, a fenntartással besorozottakat egyszerűen szabadságnak.

A minisztertanács azonban másképp határozott. A márciusi sorozásokat elhalasztotta. Eddig csupán az valószínű, hogy az ideai sorozásokat áprilisban fogják megtartani, miután az országgyűlés eseményei előre nem láthatók, nem valószínű azonban, hogy az ujoncozást áprilisnál is később tartásuk meg.

Az aradi katonai hatóságok a miniszter rendelete következtében ma állapították meg a város területére a sorozási naptárt. Eszerint a sorozásokat Aradon április 1-én kezdik meg, ezen a napon az első korosztály 1—200 számú hadköteleseit sorozzák. Április 2-án ugyancsak az első korosztályt 200-tól végig.

Április 3-án a második korosztályt, 4-én a harmadik korosztályt, 5-én ünnep van, 6-án pedig az idegeneket. A sorozó bizottság polgári elnöke Institutris Kálmán polgármester, orvosa pedig dr. Tisch Mór t. főorvos lesz.

A miniszter leirata a sorozás elhalasztásáról eképp intézkedik:

Mint hogy a folyó évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat az országgyűlés által kellő időben és mindaddig meg nem szavazhatott, s így most már nincs kilátás arra, hogy az ideai fősorozás március elejével megkezdhető s végrehajtható legyen, a minisztertanács határozata alapján elrendeli a honvédelmi miniszter, hogy az ideai fősorozás egyelőre és további rendeletig elhalasztassék.

Miután azonban a folyó évben kiállítandó ujoncok megajánlásáról szóló törvényjavaslat a törvényhozás által remélhetőleg olyan időben fog elfogadtatni és törvényerőre emelkedni, hogy annak alapján az elhalasztott ideai fősorozás április 1-től május 31-ig terjedő idő-zak alatt megtartható lesz, ennél fogva felhívja a miniszter Aradváros törvényhatóságát, hogy az ujoncozási tervezetet a honvédkiegészítő és hadkiegészítési kerületi parancsnokságokkal újból oly módon állapítsa meg, hogy az ideai fősorozás április hónapban legyen megtartható.

Meghagyja végül a miniszter, hogy a törvényhatóságok a késedelemre való tekintettel már most tegyenek meg minden intézkedést, de semmiféle rendeletet, hirdetményt addig ne bocsássanak, míg az ujoncállítási fogantatására újabb körrendeletét ki nem bocsátja.

## HIREK.

— A főispán atyja nagybeteg. Urbán Iván főispánt, mint részvétellel értesülünk, szomorú eset szőlította Brassóba. — Egy távirati értesítés tudatta vele, édesatyja, monyorói Urbán Gyula súlyosan megbetegedett. A főispán még ma reggel elutazott Brassóba. Már nem volt itthon, mikor a második távirat sürgősen hívta atyjához, azzal, hogy a kilencven esztendős öreg ur agóniában van. Holnap, kedden a beteg unokája, Urbán Péter is Brassóba utazik. Urbán Gyula régebben Törökbecsén és Monyorón élt mint földbirtokos, majd pedig hosszabb időn át Aradon. Asztmája miatt nem bírta el az itteni levegőt s azért tette át lakóhelyét Brassóba. Ott vesztegzár igazgató volt, de agg korára való tekintettel utóbb lemondott erről az állásáról. Vasárnap, régi betegsége következtében szélhűdés érte s ez tette állapotát aggasztóvá. Ma éjfélig nem érkezett róla a főispán családjához újabb hír.

— Lujza hercegnő. Brüsszelből táviratozzák: Giron értesítést kapott, amely szerint Lujza hercegnőnek szülei vel folytatott tárgyalásai jó eredménnyel bíztak. A hercegnő már nem sokára kijöhet a szanatóriumából és atyjának egy kastélyába vonul vissza.

— Az önkéntes affér és a hírlapírók. Mint ismeretes, az aradi hírlapírók Schröder Béla lapszerkesztőnek az aradi önkéntesekkel való afférjében tanúsított eljárásával szolidaritást vállaltak, kimondva, hogy a jogos hírlapírói kritika gyakorlásában nem engedik magukat semmiben befolyásolni. Eme határozatukat a vidéki hírlapírók országos szövetsége központja elé terjesztették. Mint Szegedről sürgönyzik, a központ igazgatósága ma ülést tartott, melyen a határozatot magukévé tették.

— Az izr. hitközség közgyűlése. Az aradi izr. hitközség minapi közgyűlésén olvasták fel a számvizsgáló bizottság jelentését a zárszámadásokról. Ennek kapcsán Mandl Vilmos dr. meleg elismeréssel emlékezett meg a hitközség



vezetőségéről, főleg pedig *Deutsch* Bernát hitközségi elnökről. *Mandl* Vilmos dr. ezeket mondotta:

A most felolvasott zárszámadások feletti számvizsgáló bizottsági jelentésből tapasztaljuk, hogy mily körültekintéssel, megfontoltsággal és ügybuzgósággal lettek a hitközség ügyei a lefolyt évben is vezetve a nehéz viszonyok közt s hogy mindenütt a józan takarékoság elve érvényesült. Azt is látjuk, hogy mily nagy munkát és kitartást igényel a hitközség sokféle ügyeinek vezetése. Az eredmény érdemből az oloszlánrész *Deutsch* Bernát elnök urat illeti. Köz pályán vagy exponált állásban mindenki ki van téve ugyan kritikának, de a működés felett azok nyilatkozhatnak leginkább, kik az illetőket működésük körében látják és munkásságukat ismerik. Azért is, midőn a lefolyt év eredményét elöztünk fekszük, a t. közgyűlés véleményét tolmácsolni vélem, midőn indítványozom, hogy elnök urnak fáradhatatlan körültekintő s ügybuzgó munkásságáért a közgyűlés köszönetét fejezi ki és elismeréssel adózik sikeres működéséért.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel magáévá tette az indítványt.

— **A horvát miniszter völegény** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Cseh Ervin horvát-szlavon miniszter eljegyezte rokonát, özv. Sauska Jenőné, Pécsent.

— **Hírlapírók utazási ösztöndíja.** A vidéki hírlapírók országos szövetsége ötszáz koronás ösztöndíjat ad ki évenként, hogy ezen összeg segítségével valamely arra méltó újságíró utazást tehessen. A szövetség igazgatósága ma Szegeden ülést tartott, melyen az ösztöndíjat a folyó évre ifj. *Móricz* Pál debreceni lapszerkesztőnek adta ki.

— **A nyitrai mandátum.** Nyitráról táviratozzák: *Rudnay* Sándor dr.-t, a nyitrai szabadelvű párt jelöltjét, ma egyhangulag a kerület országgyűlési képviselője választották.

— **Wölfling Lipót — amerikai tengerésziszt.** *Salzburg*-ból táviratozzák: Lipót Ferdinánd főherceg. — *Wölfling* Lipót ügyében nevezetes fordulópont következett be. A rangjáról lemondott főherceg elhatározta, hogy az *Egyesült Államok szolgálatába lép be, mint tengerész.* *Wölfling* hosszabb ideig ostromolta a toszkánai udvart anyagi segítségért, s miután nem kapott, az indította arra, hogy az amerikai tengerészethez szegődjék.

— **A tisztviselők mozgalma.** Az állami tisztviselők fizetésének szabályozásáról szóló javaslat nem elégti az egész tisztviselői kart, miként a tanárok, tanítók és bírák mozgalmából kitűnik. A mint fővárosi tudósítónk értesül a szembeöltő anomáliákon a kormány segíteni fog a javaslat tárgyalásakor, de minden igényt egyszerre kielégíteni lehetetlen. A kormány türelemre fogja inteni az elégedetlenkedőket. A mennyire az államháztartás egyensúlya megengedi, amugy is elmegy az igények lehető kielégítéséig.

— **Vallási meggyőződés és a házassági jegyzőkönyv.** Az aradi anyakönyvi hivatalban *Szondy* Béla anyakönyvvezető előtt ma délután házasságot kötött egy vasúti tisztviselő, s a fiatal házaspár esküdjének egy tanuja *Kiss* János *mezőhegyesi* róm. katb. segédlelkész volt. A házasságkötés rendben folyt le, *Szondy* Béla anyakönyvvezető összeadta a házasságfeleket s ezek, valamint a tanúk másika a jegyzőkönyvet aláírták. *Kiss* János lelkész azonban megtagadta a jegyzőkönyv aláírását avval a kijelentéssel, hogy vallási meggyőződése tiltja a polgári házasságkötésről felvett jegyzőkönyv aláírását. Az egyházpolitikai törvények szerint az aláírás megtagadása semmiben sem befolyásolja a házasságkötés érvényességét, nem is ezért jegyezzük meg ezt az eredményt. Inkább érdekes, hogy a katolikus egyház papjai még ma

is, mikor az egyházpolitikai törvények már annyira összeforrtak a társadalmi és családi étellel, mennyi anti-liberálisussal viseltetnek a legutolsó évtized eme legszabadelvűbb intézményével szemben. Az állami anyakönyvvezetés behozatala óta ez a második eset arra, hogy a jegyzőkönyv aláírását „vallási meggyőződésből” megtagadták. Az első, aki megtagadta, természetesen szintén pap volt, egy román lelkész.

— **Az aradi átirat.** *Aradvárosa*, mint ismeretes, a törvényhatóságokhoz átiratot intézett, hogy járuljanak hozzá ama felirathoz, melyet a képviselőházhoz intézett, hogy az *ujonclétszám felemelése ellen* tiltakozzék. *Borsodmegye* magáévá tette a leiratot, s az erre vonatkozó határozati javaslatot a napokban küldte át a képviselőházhoz. A borsodmegyei felirat főbb részei a következők:

A magunk részéről is meg vagyunk győződve arról, hogy az ujoncok létszámának tervezett felemelése olyan mennyiségű munkaerőt vonna el közzgazdaságunkból, hogy az a mi színylődő mezőgazdasági viszonyainkra, fejletlen iparunkra és kereskedelmünkre csak a legkártékonyabb hatással lehet. De az ujonclétszám emelésével párhuzamosak azok a kiadások is, amelyek a szaporított állandó hadsereg fentartásával járnak. Sokkal ismeretesebb az általános szegénység, államgazdaságunk nehéz állapota, semhogy részletesebben kellene kifejtenünk azon hátrányokat, amelyek a katonai kiadásoknak az ujonclétszám felemelésével járó ezen többletet maga után vonná. Éppen azért kötelességünk felemleni tiltakozó szavunkat a nemzetnek ezen káros újabb megterhelése ellen, amelyet semminemű kultúramadás, vagy egyéb veszély nem indokol. Ha bármely okból is kérelmünk nem teljesítenék, úgy legalább arra kérjük a tisztelt képviselőházat, hogy azon nagy veszteséggel szemben, melyet közzgazdaságunkra ezen javaslat elfogadása teherként róna, azon engedményt, azon könnyítést méltóztatásuk elrendelni, hogy a katonai szolgálati idő tartama legalább két évre szállíttassák le.

— **Az alföldi gazdasági vasút igazgatósága** vasárnap délelőtt tíz órakor az aradi és csanádi egyesült vasutak nagytermében ülést tartott, melyen *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, az aradi és csanádi vasutak vezérigazgatója elnökölt. Orvendetesen vették tudomásul az igazgatóság jelentését, a vasútvonal rohamos emelkedéséről. A jelentés szerint az 1899 ik évben a gazdasági vasutnak naponként átlag 35 utasa volt; bevétele 28 korona. Az 1900 ik évben egy napra átlag 118 utas esett; a bevétele már 48 korona 59 fillérre emelkedett. Az 1901 ik évben egy napra esett 127 utas; a bevétel 53 korona 34 fillért tett ki. Az 1902-ik évben az utasok száma naponként 170-re emelkedett; a bevétel pedig 65 korona 49 fillérre. Az 1903-ik év január havában az utasok száma meghaladta a 280-at; a bevétel 101 korona 58 fillért tett ki. A második érdekes tárgyát képezte az igazgatóságnak a *vészdi vasút* kiépítése, melyet a vasúttársaság nagy szorgalommal végeztet. Ezután folyó ügyek tárgyalására került a sor.

— **Halálozások.** Az aradi tanítói kart súlyos csapás érte: sok érdemet szerzett *Nesztora*, *Preisinger* József, aradvárosi nyugalmazott igazgató-tanító életének 62-ik évében, tegnap délelőtt váratlanul elhunyt. Oriási részvét kísérte utolsóútján az elhunyt népnevelőt, aki 42 fáradtsággal és küzdelemmel teljes évet töltött a katedrán. Temérdek koszoru borította az elhunyt ravatalát, jeléül annak, hogy a társadalom minden rétegében általános köztiszteletnek örvendett. A temetés, melyen *Monaj* Ferenc minorita lelkész végezte a beszentelést, ma délután négy órakor ment végbe a magyar-utcai gyászházból. Koszorukat a következők helyezték az elhunyt ravatalára:

„A szeretett férj. és apának — A bánatos család, Szeretett férjének — Bánatos özvegye, Jó apáknak — Hálás gyermekei, — Szeretett atyjuknak — Jenő, Terka, Bandika, A szeretett vőnek és sógornak — Hesz és Rozsny család, Szeretett Józsi bácsinak — Mariska, Anna és Károly, Szeretett sógorunknak — Tercsi és Náci, Régi jóbarátunknak — Haslinger Ferenc és neje, Tiszteletük jeléül — özv. Kleinerne és lánya, I-ten veled — Kartársaid, Erdemekben gazdag tisztelt tagjának — Aradvidéki tanítóegyesület, Örök emlékül — Összetartás”.

A temetésen óriási gyászközönség jelent meg s többek között *Urbán* Iván főispán, *Institoris* Kálmán polgármester, *Salace* Gyula orsz. képviselő *Fábián* Lajos dr. kir. táblabíró, *Millig* József iskolafelügyelő s az összes helybeli tanítótestületek, *Schill* József főjegyző, *Nachtnébel* Gyula árvaszéki elnök, az „Összetartás” páholy tagjai, az „Aradi athletikai klub” testületileg *Szathmáry* János elnök vezetése alatt és az összes népiskolák növendékei.

Az aradi máv. üzletvezetőséget *Fényes* Ignác államvasuti mérnök elhunytával súlyos veszteség érte. Az elhunyt az államvasuti mérnöki karnak egyik legbuzgóbb és legtehetségebb tagja volt, kit férfikora javában, 38 éves korában ragadt el a halál. Temetése ma délután 4 órakor volt s azon az elhunyt sok barátja és ismerőse jelent meg. A család korszorúin kívül, melyek a koporsót borították, a következők küldtek koszorukat:

Szeretett kedves barátjuknak — A Fényes-család, Baráti szeretettel — *Keller* Izsó és neje, Kedves régi barátunknak — *Reisinger* Sándor és neje, A jó barátunk — *Halász* Jenő és neje, A M. A. V. üzletvezetőségenek tisztikara. A temetésen társadalmunk számos előkelősége volt jelen, s az államvasutak üzletvezetőségenek tisztikara küldöttségileg képviseltette magát.

— **A Baross kioszk bérbeadása.** A város gazdasági széke ma délelőtt immár másodizben tartott árverést a Baross-kioszk bérbeadására. Az első árverést, melyen a legjobb ajánlatot tévő *Propper* Lajos volt, a közgyűlés nem hagyta jóvá, mert a legelőnyösebb ajánlat csekély volt. A második árverés kedvezőbb kimenetelű volt: *Reusz* Sándor 1596 korona évi bérért kapta meg a kioszkat.

— **Az ág. ev. egyház közgyűlése.** Vasárnap délután 3 órakor tartotta meg az aradi ág. hitvallású evangélikus egyház közgyűlését. A gyűlés elnökei voltak *Frint* Lajos lelkész és *Institoris* Kálmán polgármester, egyházi felügyelő. Utóbbi üdvözlő szavakkal nyitotta meg a közgyűlést, örömeinek adva kifejezést, hogy ily szép számmal jelentek meg azon a hívek. A tárgysorozat első pontja a lelkész évi jelentése volt, melyet kinyomatva, már előzetesen kiosztottak a tagok között és így azt felolvasottnak tekintették. Ez számol be az egyház múlt évi működéséről, melynek főbb mozzanatai a következők: A *Hász* Sándor elhalálása folytán megüresedett felügyelői állásra egyhangulag *Institoris* Kálmán polgármester választott meg. A hívek buzgósága ez évben is lelkes áldozatokat hozott az egyház oltárára, melyek között első helyen áll a néh. Szontagh Gyula gyermekeinek 800 koronás alapítványa. A többi tekintélyes összegű adakozások legnagyobb részét a templom építési alap javára történtek, ezek összesen 976 kor. 34 fillért tesznek ki. A Luther-alap a múlt évben 1112 kor. 55 fillérrel gyarapodott. Népmozgalmi adatok: Született 74 gyermek, 39 fi. 35 leány; hirdettetett 25 jegyes pár; az evang. egyházban esküdtött 14 pár. Az egyház javára reverzálist adott 3 vegyes vallású pár. Meghalt 45 egyén, 30 fi, 15 nő Konfirmáltatott 10 fi, 14 leány. Evangélikus hitre tért 6, kitért 11 egyén. A pénztár mérlege ez volt: a 12998 kor. 48 fill. bevétel 778 kor. 45 fillérrel mulja felül a kiadásokat. A templomépítési alap jelenlegi álladéka 77.751 kor. 69 fill. A lelkész jelentés után felolvasatott a számvizsgáló bizottság jelentése, melynek tudomásul vétele után ugy a számvizsgálóknak, mint különösen *Fejér* Gyula gondnoknak a közgyűlés fáradhatatlan buzgalmukért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. A megüresedett egyháztanácsosi tisztségekre *Pekár* Károly ajánlatára megválasztat-

tak: *Purgly* László, *Vajda* János, *Mikulay* Lajos és *Fidy* Lajos.

— **Fekete vízvezetési viz.** A város főorvosi hivatalába egy aradi háztulajdonos ma délután egy üveg vízvezetési vizet vitt fel megvizsgálás végett. Az üvegben lévő viz *tinta-fekete* színű s szerves anyagokkal van telve. A főorvosi hivatal vegyi vegyi vizsgálat alá fogja venni a vizet, amelynek tisztálansága valószínűleg onnan eredhet, hogy akkor éppen csőtisztítást végeztek. Ebben az esetben semmi ok sincs az aggodalomra, mert hiszen az aradi vízvezeték vize egyébként jó, tiszta és egészséges. De ha a vízvezetési csöveket tisztítják, az igazgatóság lehet annyi figyelemmel a fogyasztók iránt, hogy ezt előre bejelentse s ne itassa meg s ne fizettesse meg a közönséggel az élvezhetetlen, piszkos vizet.

— **A munkások vasárnapja.** Nagy számú közönség vett részt vasárnap délután is a munkásképző intézmény szakelődásain. Az Erzsébet utcai új leányiskola nagytermében a kőműves segédek dalárdája és *Janauschek* Ferenc és *Radvány* István ügyes szavaiata aratott tapsokat. Ezután *Dömötör* László főreáliskolai tanár tartott szakelődást a művelődés történeti vázlatokról. Az előadót zajos ovációban részesítették. A városház nagytermében a műsort *Sebessy* Ferenc asztalosmester jeles dalárdája nyitotta meg. A szakelődást *Illés* Zsigmond hírlapíró tartotta. A török népeleket ismertette népszerű módon, s igen érdeket emelt. Az élvezetes és tanulmányos előadást figyelemmel haligatták. *Kende* *ressy* József nagy tetszés mellett szavalt befejezőül.

— **Eljegyzés.** *Grüner* Boriska kisasszonyt eljegyezte Aradon *Wettendorfer* Bertalan.

— **Öngyilkos hercegnő.** *Kairóból* táviratozzák: A kedive testvérének: *Doemil* basának neje *öngyilkossági kísérletet* követett el. Mérget vett be, amely azonban nem okozott halált. A hercegnőt *családi viszálykodásai* tették életunttá. Azelőtt férje több évig Bécsben nagykövetségi tanácsos volt, s annak révén a hercegnőt is meg a férjét is Magyarországon sokan ismerték.

— **Házasság.** *Bogcha* Gyula piski-i államvasuti tisztviselő, *Bogcha* Ferenc honvéd ezredfőállatorvos fia, ma délután kötött házasságot az aradi állami anyakönyvi hivatalban *Csaballa* Annával, néhai *Csaballa* Gábor arad szentmártoni földbirtokos leányával.

*Gruber* Imre betűszedő ma délután esküdtött örök hűséget *Kron* Franciskával. Tanuk voltak az esketésnél *Schröder* Béla lapszerkesztő és *Purgly* László sofronyai földbirtokos.

— **Visszahelyezett tanító.** Pécskáról jelenti tudósítónk: *Siffnios* Gyula *6-pécskai* gör. kel. szerb tanító közel két év óta fel van függesztve állásától. A tanító ellen, a ki nyolc gyermek atyja a felfüggesztése óta a legnagyobb nyomorban élt, a miatt adtak be panaszt, hogy a lelkészt megvádolta. A karlócai szerb iskolatanács e hó 19-én hozott határozatával a meghurcolt tanítót *visszahelyezte* állásába, miután az ellene felhozott vádak alaptalanoknak bizonyultak.

— **Akiért ketten halnak meg.** Szerelmi dráma folyt le tegnap a Választó-utca 52. számú háznál. *Bone* Károly boltiszolga megmérgezte magát. Három krajcár áru szódát egy pohár sörbe kevert, s felhajtotta. Mikor tettét észrevették, már nagyon veszedelmes állapotban volt. A rendőrség részéről *Murády* Álmos hadnagy jelent meg a helyszínen *Leitner* Ernő dr. kerületi orvossal. Az öngyilkossági kísérlet oka szerelmi bánat volt. A legény, ki *Geller* L. ékszerész szolgálatában volt, vasárnap sétálni hívta a szíve *Terkáját*, aki foglalkozására nézve szobaleány, s mikor ez nem volt hajlandó erre, úgy elkeseredett, hogy a halálra szánta el magát. Nem érdekteien, hogy azért a szobaleányért már *öngyilkos lett egy legény.* A *Zrinyi*-utcában rálőtt a leányra, azután önmagára. A leány kit a szeme alatt ért a golyó, kikapott, őt azonban

megölte a lövés. Ugy látszik, veszedelmet hoznak a *Terka* szemel arra, aki azokba mélyen beletekint.

— **Ügyvéd és kereskedő afférje.** Izgalmas jelenet történt szombaton délben egy óraker Nagybecskerek főutcáján a déli korzó idejében. *Mersdorf* Péter kereskedő *arculütötte* dr. *Holländer* László nagybecskereki ügyvédet s a sétáló közönségnek kellett közbelépni, hogy nagyobb verekedés ne legyen az inzultusból. *Mersdorf* Péter pörös ügyéből kifolyólag erőszakosnak és igazságtalannak tartotta dr. *Holländer* ügyvéd eljárását s ezért szombaton, mikor az utcán találkozott az ügyvéddel, kérdőre vonta. A diskurzusból szóváltás keletkezett, majd az ügyvéd felelete annyira kihozta sodrából a kereskedőt, hogy az ügyvédet arcul ütötte úgy, hogy ha ezt a járókelők föl nem fogják, összeesik. Az eset, melynek különben folytatása lesz, kínos föltűnést keltett az egész városban.

— **Automobil szerencsétlenség.** Párisból táviratozzák: *Aix* és *Lyon* között egy száguldó automobil nekiment az országuton járó, megrakott szekérnek. Az automobil darabokra tört, a rajtaülő két ur szörnyen halt.

— **Gyilkossági merénylet a laktanyában.** Vakmerő merénylet történt szombaton reggel a *szász-ujfalusi* csendőrlaktanyában. A szász-ujfalusi vasuti állomáson egy utast szállítottak ki a kalauzok, mert az illetőnek nem volt menetjegye. A leszállított utas az állomáson nem tudta magát igazolni, ennél fogva az állomásfőnök átadta az ott éppen szolgálatot teljesítő csendőrszervezőnek, aki bekísérte a laktanyába. Megérkezésük után az őrsvezető bekísérte az illetőt az őrszobába, hol fegyverét az asztalhoz támasztva, a szerelekeit akarta lerakni, hogy azután a jelentését megírja. Mialatt az őrsvezető készülődött, az idegen felkapta az őrsvezető fegyverét s azt el akarta sütni az őrsvezetőre. A fegyver azonban nem sült el. Az őrsvezető a merényletől ugrott, aki azonban ekkor már másodszor vette célba a csendőrt. A lövés eldördült, de szerencsére nem találta az őrsvezetőt, aki azután a berohant napos csendőrről legyűrte és vasraver e az idegent. Bekísérték a járástörőszobához, ahol kiderült, hogy miért akarta az őrsvezetőt lelőni. A járástörőszobai fogházor ugyanis az idegenben *Kosner* Mojsza vindai lakosra ismert, aki ezelőtt két nappal megölte *Dobrezsán* Illést és feleségét. A gyilkos akkor elmenekült s a nyomozó közegek azt hitték, hogy kiszökött Romániába. *Kosner* tényleg el is jutott a határig, de mert az ősvényutakon nem tudott átjutni, attól való félelmében, hogy a határon elfogják, visszafordult s azóta a falvakban csavargott. A gyilkos merénylet erős fedezettel beszállították a törvényszéki fogházba.

— **Utcai harc Buttyinban.** *Buttyin*-ban, mint tudósítónk jelenti, tegnap délben valóságos utcai harc folyt le, mely az egész község nyugalmát felzavarta. *Szirb* Tódor, *Debes* Pász, *Borza* Matyi, *Dragan* Tódor, *Szirb* Jaont *Debes* Onucz, *Szirb* Ténia, *Butár* Onucz és *Sofrán* Tódor drauci famunkások összekaptak az utcán valamin és olyan lármát ütöttek, hogy *Kiurszky* Iván községi jegyző kénytelen volt köréjük küldeni a plajást rendcsinálás végett. A famunkások erre a plajásnak estek, aki, hogy eljessze őket, *puskájából a levegőbe lött.* A dörrenés zajára kiszaladt a jegyző, erre a megvadt drauciak őt rohanták meg és szintén *tettleg bántalmazták.* A jegyző az egybesereglett lakossággal nagynehezen összefogta a verekedőket és bekísérte a község házára, ahol most őrizet alatt állanak.

— **Halálos zuhanás.** Nagyhalmágyi levelezőnk írja: E hó 20-án délután *Bulz* Adám ocsi lakos elment az erdőbe fáért. Fel is mászott az első fára, de alig hogy levágta az egyik ágat, a 62 éves öreg lezuhant a földre, s a levágott ág pedig oly szerencsétlenül esett rá, hogy fejét és mellét teljesen összezúzta, a jobb lábát pedig eltörte. Gyorsan haza vitték, de egy órai kintlódás után meghalt.

— **Lövöldöző szerelmes.** *Hadnagy* Károly géplakatos segéd, mint sürgönyzik, ma délben merényletet követett el a fővárosban, a *Lehel-*

utcában. *Kétszer rálőtt szeretőjére, Strobl* Amáliára, kit az egyik golyó horzsolta. A harmadik lövés *Dudás* Gáspár katonai péket érte, ki a leány segítségére sietett és *súlyosan megsebezte a lábán.* Hadnagy ekkor maga ellen akarta fordítani a fegyvert, de az öngyilkosság elkövetésében megakadályozták. A sebesülteket a kórházba szállították, a lövöldözőt pedig a rendőrségre.

— **Az ötkoronások szaporítása.** A két pénzügyminiszter március első napjaiban szándékozik a készfizetések felvételéről szóló törvényjavaslatokat a magyar és osztrák törvényhozás elé terjeszteni. A készfizetések felvételének napját e javaslatok értelmében a pénzügyminiszterek rendeletileg fogják meghatározni. A készfizetések felvételével kapcsolatban a kormányok a jegybankkal megállapodásra fognak lépni a *tíz és husz koronás bankjegyeknek a forgalomban tartására.* Az említett törvényjavaslattal egy más javaslatot is fognak benyújtani a miniszterek az *ötkoronás ezüstpénz* forgalmának emeléséről. E pénzdaráb fizetési ereje az új törvényvel ki fog terjeszteni, amennyiben a forgalomban 250 koronányi összegig kell azt fizetéképen elfogadni. Jelenleg a két államban összesen 64 millió korona értékű ötkorona van forgalomban, mely összeg körülbelül a duplájára emeltetnék. Természetesen az új ötkoronások lassanként a forgalom szükségletéhez képest fognak kibocsájtásra kikerülni.

— **Udvariasság a telefontól.** A telefon tudvalevőleg az a találmány, mely az emberiség idegrendszerét megerősíti. Akárhány ember van, akit a telefon sűrű használata juttatott el a hidegvízgyógyintézetbe, ha ugyan nem abba a csendes budai tuzskulánumba, melyet Szent Lipótról nevezett el a köztudat. Mindnyájan, akiket sorsunk arra kényszerít, hogy a telefont használjuk, jól ismerjük ama kedves viszontagságokat, amelyek a telefonozással együttjárnak. — A leggyakoribb, hogy a felhívott szám „mással beszél”, hogy a végzett diskurzus után az összeköttetést néha egy jó negyedóraig nem veszik szét, viszont legsürgősebb beszélgetésünk közben kikapcsolnak bennünket a hálózattól. Aki mindezeket a bajokat ismeri, az bizonyára méltányolni fogja a postaigazgatóság következő rendeletét, amelyet a minap bocsátottak ki a telefonos hölgyekhez:

„A telefonszolgálatl együtt jár, hogy a kezelőnk a legkülönbözőbb társadalmi állásokkal bíró egyénekkal jutnak érintkezésbe. Ez a szolgálat tehát megköveteli, hogy a hivatalnok figyelmes és udvarias legyen. — Könnyen megessik, hogy a kikerülhetetlen tévedések következtében a telek türelmetlenekké és idegesekké lesznek. — A központi kezelőknek szigorú kötelességükre teszem, hogy az ilyen idegeskedést beketűréssel visszeljék, még akkor is, ha nem a félnek, hanem nekik van igazuk. Nem feleselgetéssel, hanem udvariassággal, figyelemmel, jóakarattal kell minden támadást elviselniök. Sőt ha akad a közönség közt olyan egyén, aki idegeskedésben bántó kifejezésekre ragadhatná el magát, a kezelőnek sohase szabad hasonló hangon válaszolnia.

Ezt a rendeletet — a tévedések kikerülése végett jelentjük ki — nem a *budapesti*, hanem a *berlini* postaigazgatóság bocsátotta ki.

— **A hadnagy ur lakásán.** *Zágrából* táviratozzák: Tegnap éjjel dr. *Vazul* János prágai reáliskolai tanár gyönyörű, tizenkilenc éves leánya, a ki zágrábi rokonai látogatására érkezett, elment kedvesének, egy zágrábi hadnagnak a kaszárnyájában levő lakására. Ott felnyitotta az íróasztal fiókjait, elolvasta a hadnagy leveleit, azután levetkőzött, a kedvese arcképét ráköttötte a szívére s a tiszti revolverrel keresztüllötte. Halálos sebbel vitték a kórházba.

— **Egy szekér a habok közt.** *Liptószentmiklósról* írja tudósítónk: Nagy szerencsétlenség ért három kincstári erdőőr *Felső* *Revuca* község közelében. *Ambró* *Lajos*, *Vörös* *János* és *Beszeda* *János* erdőőrök február 19-én este a hóvihar elől menekülve, *Felső* *Revucára* igyekeztek. A hózatonyos erdei uton utolérte őket egy *felső-revucui* fuvaros, a ki látva a vesze-



delmes gyaloglást, fölvette őket a szekere. Mikor a kiáradt Revuca patak korlátalan és keskeny hidjára érkeztek, az egyik ló megcsuszott, minek következtében a *szekér a kiáradt sebes patakba zuhant*. Beszeda János a válságos pillanatban kiugrott a szekérből, míg másik két társát és a fuvarost lovastól, szekerektől elragadta az ár. Vörös János küzdve a habokkal, mintegy ezer lépésnyire partot ért, ellenben Ambró Lajos és a fuvaros nyomtalanul eltűntek. A megmenekült Beszeda intézkedésére még aznap este kivonult a falu népe a szerencsétlenség helyére, a hol alélt és félig eltemetett állapotban megdermedve megtalálták Vörös Jánost; tőle jóval lejjebb pedig fönnakadva a megfult lovakat szekerektől. Ambrónak és a fuvarosnak holttestét másnap sem találták meg. Vörös Jánost életre keltették ugyan, de súlyos betegen fekszik. Ambrót özvegye és öt kiskorú gyermeke, a fuvarost pedig özvegye és három gyermeke siratja.

— Porter tavaszi cipőt ajánljuk a tisztelt közönség figyelmébe. Megérdemlik a pártolást a következő jutalajdonásoknál fogva. 1. Prima válogatott bőrből készültek. 2. Szabásuk elegáns. 3. Formát mindvégig megtartják. 4. Viselve rendkívül könnyűek. 5. Lábat nem kinezák, nem szoritják. 6. Árük igen jutányosan van megállapítva. Tekintve, hogy a választék igen nagy, Porter Vilmos Nagy Aruháza minden igénynek legjobban tud megfelelni. Arjegy zékeket vidékre és helyben teljesen ingyen küld a cég. Telefon (városi és megyei) 324. Cipőválasztékot házba kora reggeltől késő estig lehet kérni. Tíz korona vásárlásnál fényképezvényben részesül minden vevő.

— Dentolin fog-crème a legkedveltebb fogszépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. üzletfeleink szíves tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Mindenki tudja, hogy a Mauthner-féle impregnált takarmányrépamag a legnagyobb termést adja, hogy konyhakerti magvaiból a legjobb főzelek és zöldség terem és hogy virágmagvaiból fakad a legszebb virág. Szóval a Mauthner-féle magvak a legjobbak, készletei a legnagyobbak és árai igen olcsók.

## Letartóztatott leánykereskedők.

(Export Amerikába.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Bécs, február 23.

Két veszedelmes embert tartóztatott le tegnap a bécsi rendőrség. Két leánykereskedőt, a kik abban a pillanatban kerültek hurokra, a midőn három fiatal leányt akartak Amerikába szállítani, hogy ottan büntenyáxon jó drágán eladhassák.

Kostermünz Sándor és Babesch Armin, mindketten lemergi születésű ügynökök, hamburgi hajó r.t.-nak voltak ügynökei.

Főfoglalkozásuk azonban titokban a leánykereskedés volt. Azzal az ürügygel, hogy Amerikában jó állást szereznek leányoknak, vagy két tucat rendkívül szép leányt csaltak ki és pedig kizárólag elszegényedett uri családból való leányokat.

Bűnös üzelveik úgy kerültek napfényre, hogy egy uri családból való leány, a aki ellentállott minden csábításnak, egy levélben megírta ezt szüleinek.

Gruber Lajos nyugalmazott százados 21 éves Amália nevű leánya volt ez.

A százados beteges ember volt, kis nyugdíja, nem volt elég arra, hogy gond nélkül meg tudjon élni és ezért Amália leánya zongora és énektanítással kereste meg azt az összeget, amivel a nyugdíjat kielehetett pótolni.

Egy családnál ösmerkedett meg Kostermünzzel. Ennek rendkívül feltűnt a leány szépsége és módját ejtette annak, hogy a családnál megösmerekdjék vele.

Egy szép napon megjelent a leány családjánál és egy levelet mutatott fel, a melyet állítólag egy amerikai barátja írt. E levélben megírja, hogy egy német leányt keres előkelő, milliomos családhoz gyönyörű fizetéssel. A főkéllék az, hogy a leány zongorát tudjon tanítani.

Konstermünz addig beszélt a családnak erről, a mig azok beleegyeztek abba, hogy a szép Amália elutazzék. A bizalmat az ébresztette fel bennük, hogy az amerikai család mindjárt 500 dollárt küldött a költségek fedezésére.

A leány — erős jellemű volt — egy maga elindult a nagy utra. Öt hét múlva azonban jött tőle egy levél, a mely megdöbbentette a szülőket.

A levélben a leány megírja, hogy Kostermünz amerikai barátja vitte őt New Yorkba és elvitte egy családhoz, amely sem előkelő, sem milliomos nem volt, de ő hozzá gazdag urak jártak és a hol erőnek erejével, óriás pénzigérekkel ráakarták bírni, hogy elbukjék.

E helyen volt már több lány, akiket Kostermünz és társa liferáltak ide és akik elbuktak, nem tudván ellentállni a csábító ígéreteknek, amit be is vállottak velük szemben.

Dacára annak, hogy őrizték őt, mégis meg tudott szökni. Egy rendőr elvitte az osztrák-magyar konzulátushoz, amely pártfogásába vette.

E levelet átadják a leány szülei a rendőrségnek, amely azonnal megindította a vizsgálatot és lefűlte a két leánykereskedőt.

## TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Esküdtzéki tárgyalás. A ma sorra került ügyben Vale Lika kerületi lakos volt a vádlott, akit szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt helyeztek vád alá. A bűncselekményt úgy követte el Vale Lika, hogy Ötvös József csőszt revolverlövéllyel megsebezte. A csősz, a vád szerint, Lika lovait a tilosban érte és a gazdáját meg akarta zálogolni. Lika erre rálért s a lejjén megsebesítette, mikor pedig a megölt csősz elejtette puskáját, azt ellopta. A vádlott azt állítja, hogy a csősz tolvajnak nézte, s azért lőtt reá. A fegyverét pedig azon okból vette el, hogy a község házára vigye mint bűnjelét. A sértett azzal cáfolja ezt az állítást, hogy Vale felismerte őt, s előbb könyörgött neki, hogy adja vissza a lovait, s csak azután lőtt reá. Vale védője, tekintettel arra, hogy a vádlott dadog, nagyot hall, s zavarosan felelgetett a kérdésekre, védencc elmebeli állapotának megvizsgálását kérte. Minthát ehhez az ügyész is hozzájárult, a törvényszék elrendelte az orvosi vizsgálatot, s a tárgyalást elnapolta.

## KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektől lementek. A bécsi Creditóren-Verein a következő fizetésektől lementek: Kaszner Gerson, Pozsony. — Weisz Dezső és társa, keresk cég. Gyulafehérvár. — Deutsch Károly, Budapest. — Fehérvári Dezső, Nagyvárad.

— Kohn Rudolf, Bécs. Bayer Fábán, Teschen — Huschák Lipót, Mieslitz.

## Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, február 23.

**Déltőzsde.** Buzakínalatt mérsékelt, a vételkudv körül volt. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanevek változatlanok. Időjárás szép.

**Estitőzsde.** Berlin ¼ olcsóbb.

Zárhat 12 órakor:

Buza 1903. áprilásra . . . . .	7.55—7.56
Buza októberre . . . . .	7.55—7.57
Róza 1903. áprilásra . . . . .	6.64—6.65
Zab 1903. áprilásra . . . . .	6.12—6.13
Tengeri 1903. májusra . . . . .	6.18—6.19
Tengeri júliusra . . . . .	6.21—6.23
Repce augusztusra . . . . .	11.90—12.—

Zárhat 5 órakor:

Buza 1903. áprilásra . . . . .	7.53—7.54
Buza októberre . . . . .	7.53—7.54
Róza 1903. áprilásra . . . . .	6.62—6.64
Zab 1903. áprilásra . . . . .	6.06—6.07
Tengeri 1903. májusra . . . . .	6.17—6.18
Tengeri júliusra . . . . .	6.22—6.23
Repce augusztusra . . . . .	—

Zárhat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény . . . . .	687.25
Magyar hitelrészvény . . . . .	739.50
Lezámlolóbank részvény . . . . .	452.—
Rima-Murányi vasmű részvény . . . . .	480.—
Osztrák-magyar államvasuti részvény . . . . .	693.25
Közuti vasút . . . . .	617.50
Városi villamos vasút részvény . . . . .	312.50

## Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, február 23.

Magyar aranyáraderék 4% . . . . .	121.25
Magyar koronáraderék 4% . . . . .	99.50
Magyar arany 4% . . . . .	93.25
Magyar ezüst 4% . . . . .	—
Magyar keleti vasút . . . . .	—
Magyar földterhermentesítési kötvény . . . . .	99.50
Magyar Italmegváltási kötvény . . . . .	—
Horvát-szlavón földterhermentesítési kötvény . . . . .	99.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön . . . . .	200.75
Tiszszabályozási és szegedi kölcsön . . . . .	158.50
Osztrák papíráraderék . . . . .	100.60
Osztrák áraderék ezüst . . . . .	100.60
Osztrák áraderék arany . . . . .	121.—
Koronáraderék . . . . .	101.20
1860-iki államsorsjegyek . . . . .	154.50
Osztrák-magyar bankrészvény . . . . .	1580.—
Magyar hitelbankrészvény . . . . .	739.—
Osztrák hitelbankrészvény . . . . .	686.50
Osztrák-magyar államvasút . . . . .	697.—

## Jogikönyvtár.

### Alkalmi vétel!

- 1 Corpus Juris 1000—1901. teljesen új példány 200 K. helyett 100 kor.
- 1 Dárday: Közigazgatási Törvénytar II. kiadás 8 kötet és tárgymutató 92 K. helyett 46 kor.
- 1 Közgazdasági Lexikon 3 kötet, 1/2 bőrkötésben 35 kor.
- 1 Márkus: Igazságügyi Törvények 12 kötet 144 K. helyett 72 kor.
- 1 Marschalko: Igazságügyre vonatkozó rendeletek 7 kötet 84 K. helyett 42 kor.
- 1 Pallas Lexikon 16 kötet 110 kor.

Valamennyi kötet teljesen új.

## INGUSZ I. és FIA

könyvkereskedésben, Aradon, 317

Weitzer János- (Templom) és Kazinczy-utca sarkán.

**Akinek** pénzre, háztartásra, segédre, ispánra, gazdatisztra, kulcsárra, takarítónőre, kertészre, gazdasszonyra, mindenesre, szakácsnőre, szobalányra, házmesterre, nevelőre, nevelőnőre van szüksége

**AKI**

üzletet, butort, bort, gyümölcsöt, gabonát, házat, telket, birtokot, kocsit, lovat, egyenruhát, eladni vagy venni kíván

**AKI**

férjhez menni v. nősülni óhajt, tanórát, lakást, állást, ellátást keres vagy ad,

gyermeket örökbe fogadni vagy adni szeretne, tanulót felvenni kíván

az

**Aradi Közlöny** kishirdetési rovatát használja, ez biztosan eredményre vezet.

## NAPIREND.

Február 24. Kedd. Róm. kath. naptár: Húshagyó kedd. — Protestáns naptár: Húshagyó kedd. — Görög-keleti naptár (február 11.): Balázs vértanú. — A nap két 6 óra 35 perckor, nyugszik 5 óra 20 perckor.

Kölosey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$  óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$  óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége melletti lélestérem

Időjelzés. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhébb, elvélve csapadék.

Február 25. Aradmegye állandó választmányának ülése délelőtt 9 órakor.

Február 28. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 9 órakor.

## REGÉNY-CSARNOK.

## A távollévő.

— Francia regény. —  
Irtá: Montégut Maurice. [47]  
(Folytatás)

## XII.

Másnap Renée megint megjelent Lucien-nél, aki úgy fogadta, mint rendesen. Nem lehetett tudni, hogy Morsalinesné csakugyan megnyugodott-e, vagy csak tetette magát. Gábor nyugodtnak látszott, de azért a két szerelmes összebeszélte, hogy az éjjeli találkozásokat abbahagyják. Par villámgyorsan, észrevétlenül váltott szóval megegyeztek, hogy csak napal és tanuk jelenlétében fogják egymást látni, még a véletlen nyújtotta alkalmakat is kikeülik, szóval, óvatossággal és lemondással a figyelmes szemlézők pillantásait tévutra vezetik; mert mindeketjőlüknek az volt a meggyőződése, hogy a gyanu fölébredt. A komédiáznak új neme ez, de Gábor csakhamar megismert egy olyan érzést, amely eddig idegen volt a számára s amely ezt az új kényszert gyűlöletessé teszi előtte.

Mikor egyszer alkonyat felé hazatért Párisból, a kocsi-ja összetalálkozott egy másikkal, s amint sebesen elhaladtak egymás mellett, úgy rémlett neki, hogy a másik kocsi homályos belsejében Falkenberg halavány arcát látta. Hazatérve azt várta, hogy Lucienne a barátja látogatásáról fogja értesíteni, de az asszony nem szólt neki semmit. — Senki sem keresett? — kérdezte végre idegesen.

— Senki, — felelte Lucienne nyugodt hangján. — Ma már november tizenötödike van, félig tél. Mindenki magunkra hágy bennünket, ma még Chantrier asszonynak sem méltóztatott ellátogatni hozzánk.

Morsalines a bajuszát rángatta. Tehát mégis jól látta, Henrik volt, s mivel nem náluk járt, Renée látogatta meg, a leány egész napi távolléte is erről tanuskodott.

Ez a látogatás éppen nem volt az erényre való. Henrik hajdan nagyon is szerette azt a komoly, fekete-hajú leányt, akinek olyan aranyosan érzett barna szeme volt; nagyon is szerette, sokkalta jobban, semhogy még annyi esztendő után is ne maradt volna meg valami ebből a szerelemből, különösen mikor a leány még most is hasonlíthatatlanul szép volt s úgy látszik, szabad ura volt a maga személyének. Azonkívül pedig érdekes volt, mint ahogy a büszkén viselt szerencsétlenség mindig érdeklődést kelt. Bizonyára Gábor nem kételkedett a kedvese hűségében, csak hogy Henrik hatalmas szövetségesekre találhatott magában a helyzetben, az örökös hazudozástól való undorban, a megvetésre méltó szerepen érzett szűgyenben, a leány lelkifurdalásaiban.

Ki tudja, nem csábította-e Renée-t egy új országba való menekülés gondolata, ahol megint tisztelben, becsülésben volna része.

S aztán — ezek s más gondolatok rohantak meg Gábort; féltékeny lett, megbánta, hogy félbeszakította a szokott találkozásokat — s így minden magyarázatot lehetetlenné tett.

Itt kellett ülnie némán, létlelenül, míg a fal másik oldalán, alig pár lépésre tőle talán olyan szenvedély lángol, amely kin minden érzékének, az egész lelkének. Örökös hűsége is beleszólt a dologba; egyszerre nyughatatlannak felháborodottnak és megsértottnak érezte magát.

## XIII.

Valóban, négy-napi habozás után Falkenberg hirtelen elhatározta magát, hogy felkeresi Renée-t, beszél vele s a felelete szerint fog határozni. Kikocsizott Croissybe.

A leány nem volt meglepetve látásától, csaknem várta. Henrik mindjárt, amint belépett hozzá, megmondta neki, hogy ismeri szomorú történetét, tudja, hogy milyen kegyetlen volt vele a sors s eltalálja, hogy mit kellett szenvednie attól a helyzettől, amelyet követelnek tőle. De ő, — mondta — csak mint régi jóbarátja jön, hogy a multiról beszélgessen vele, hogy meg mondja neki, hogy még mindig a régi odaadással, a régi bámulattal viseltetik iránta.

De azért ez a Henrik már nem a régi szerény, féltékeny idegen volt; nem hebegett többé, ha nővel beszélt, még akkor sem, ha Renéevel állt szemben s a szeméinek a különös ragyogása is enyhült. Renée ezt észrevette s Henrik látta, hogy mi megy végbe a lelkében.

— Most — mondta, — amikor hajdani énemhez már csak nagyon kevésbé hasonlítok, megmondhatom, hogy nagyon szerettem önt, anélkül, hogy ön tudott volna róla, ha csak el nem találta. Ismét magam előtlátom önt, mint gyermeket, a Tournon-utcában, öreg nagypjával, aki igazán nagyon derék ember volt. Magam előtt látom, mint fiatal leányt, komoly elgondolkodó arcával; az emlékezetem sok apró vonást őrzött meg öniről. — egy-egy dal regényét, egy-egy röptében váltott szót.

— Renée odanyújtotta neki a kezét. — Köszönöm... Igen, tudom, tudtam is. Ön szenvedett, de meg van boszulva, háromszorosan meg van boszulva... aki öntől, hogy úgy mondjam, a boldogságot lopta el, maga sem volt boldog. Tehát ön szeretett engemet. Ez nyughatatlan életémnek egyik kellemes emléke. Én is elmondhatom, hogy annyi esztendő után nem vagyok már a régi.

— Ah asszonyok, akik nem változnak meg vagy hazugok, vagy nincs szívük és sohasem szerettek. — szakította félbe Henrik a leányt. — Legyen ön büszkén az, ami, s ha az ősz haja szomorúságra hangolja, üzze el gyorsan ezt a szomorúságot, mert a fehér hajfonadéka mártirkorona, melyre önnek joga van;

Aztán ismét visszatért a régi időkre, mert érezte, hogy a szegény megtört nőnek örömet okoz, ha a multiról beszélnek, amikor a szive és a lelke még tiszta és feddhetetlen volt. Így az öreg Chantrierre való emlékezéssel jóleső meghatottságot keltett a szívében.

S Henrik végig megmaradt ennél a szerepénél, hiszen meg volt győződve, hogy e szimpatikus Renée-nak, a hangja, amelyre a leány áhitatosan halgatott, szelid gyengéd lejtésével belehatolt e megzavarodott lélek legsötétebb zugába is. Aztán lassu átmenetekkel a multiról áttért a jelenre, mert az volt a szándéka, hogy a jövőt is megváltoztassa.

(Folytatása következik.)

## Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1908. évi október hó 1-től. —

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	4.45	Személyvonat d. u.	3.32
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szm. Szolnokról este	9.—
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.56
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.38
Személyvonat d. u.	4.07	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról délután	7.23	Személyvonat este	8.57
Temesvár felé:		Temesvár felől:	
Személyvonat reggel	6.15	Vegyesvonat d. e.	10.48
Személyvonat d. e.	11.58	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.58
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.10	Személyvonat reggel	8.32
Személyvonat d. u.	4.11	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Gurahonczról szm. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Gurahonczig szm. du.	4.30	Személyvonat este	6.56

## Szeszüzet.

— Február 23 —

Ma reggelenk: Keszárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 120 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót.  
Szerített mosók 12:30—13— koroua mmázsánként.

## Nemzeti színház.

Bérlet 139. sz.

Páratlan.

Kedden, 1908. évi február hó 24-én:

## A kis fészek.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Berr, Dehère és Guillemaud.  
Fordította: Molnár Ferenc.

## SZEMÉLYEK:

Raverdy	Zilahy Gyula.	Ormester	Juhász S.
Antoinette	Almássy L.	Gaussery	Győre Alajos.
Dubisot, orvos	Szabó József.	Cherbyssac	Németh J.
Briscothe	Mariházi M.	Sephora	Pajor Agnes.
Bouquett	Ternyel L.	Viktoire	Gőz Aranka.
Fernande	Gazdi A.	Ifj. Badoche	Ujzon Béla.
Patoille	Sarkadi A.	Id. Radosch	Tukorai L.

Kezdete este 7 és fél órakor.

## NYILTTÉR.\*

## A Berlitz-iskola igazgatósága

értesíti az érdeklődőket, hogy a francia és angol nyelvnek úgy kezdő, valamint haladó tanfolyamára a jelentkezések bármikor elfogadhatnak és a jelentkezők a megfelelő tanfolyamba bármikor beléphetnek, elegendő számban való jelentkezés esetén a német nyelvből, esetleg más nyelvből is kezdő, valamint haladó tanfolyam fog megnyitni.

Értekezhetni mindennap délután 2 órától esti 8 óráig az iskola helyiségében: Színházépület, félemelet, a Városi kávéház felett.

473

## Telefon 162. sz.

Ajánlok kitűnő minőségű szagtalan

**fűtő kőszent,**  
darabos

**légszesz pirszent (koks)**

kétszer mosott, valódi porosz

**kovács kőszent,**

rostált darabos

**bükkfa szent,**

50 kilós ólmozott zsákokban, házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.

**Reusz Mór,**

Arad, Boros Bent-tér 12.

103

A rendelvények szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik és a helyes súlyért jótállást vállalok.

## Jó órákat olcsón

küld 3 évi írásbeli jótállás mellett privát vevőknek

## Konrad János

óragyára,

aranyárak kivétel háza

## BRÜX, 270. sz. (Csehország).

Jó nickel rem. óra . . . . . 3.75.  
Valódi ezüst rem. óra . . . . . 5.80.  
Valódi ezüst láncz . . . . . 1.20.  
Nickel ébresztő óra . . . . . 1.95.

Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerral van kitüntetve, számtalan arany, ezüst kiállítási érem, valamint ezernyi elismerő level van birtokomban. Az  
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Zálogcédulákat,**

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-  
tárgyakat készpénz fizetés mel-  
lett a legmagasabb áron vesz

**DEUTSCH IZIDOR**

órák és ékszerész

**ARAD, TEMPLOM-UTCZA**

Minorita-palota.

Álalmi vételek folytán legol-  
osóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

**óra és ékszer-raktára.**

TELEFON 438

**Nyolcz napi próbaidőre**

küldök bárhova saját veszélyemre

**nemes valódi harci**

**éneklő kanári madarat,**

amelyek a legkülönbözőbb hangon éne-  
kelnek a 5, 7, 9, és 12 márka. tuczatja  
48, 60, 72 és 84 márka. Tenyésztésre al-  
kalmos nőstényeket a 1 márka. tuczatja  
10 márka.

Jótállás mellett, utánvétellel küldve. Meg  
nem felelőket kicserélem. esetleg az ősz-  
szegyet visszaadom. A legszolidabb kiszol-  
gálásról számtalan elismerő levél áll ren-  
delkezésre, amelyeket kívánatra ingyen  
és bérmentve küldöm. Bárkinék meg van  
engedve, hogy engem meglátogasson és  
személyesen győződjék meg madaraim  
éneklő képességéről.

**Wilh. Kaye,**  
Spezialvogelversandhaus, 100

**Thale i. Harz.**  
NB. Mindenkinék, ki kanári madara-  
kat tenyésztani akar, kiválóan ajánlom  
Wilh. Kaye Thale i. Harz czeget, mint amely  
legjobb tenyészmadarakat szállítja. Kirsch-  
ner, tanító, Calonewska, Felső-Szilézia.

**Önkéntes árverés.**

Id. Andrényi Károly örökösei az Aradon f. évi február hó  
28 án d. u. 3 órakor a kir. törvényszék I. emelet 88. számú  
helyiségében megtartandó bírói árverésen önkéntes árverés alá  
bocsátják az aradi 750. számú tjkvben A. + 1. sor 908. hrzi  
szám alatt felvett Andrassy-tér 5. számú „Három király szálló“  
épületet. A kikiáltási ár 120,000 korona, az árverésen azonban  
az ingatlan esetleg a kikiáltási áron alul is el fog adatni. Ár-  
verelőik tartoznak a kikiáltási ár 10%-át, vagyis 12000 koro-  
nát, készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban bánatpénzül  
letenni, vevő pedig köteles a vételárat az árverés napjától szá-  
mitandó 30, 60, illetve 90 nap alatt 3 egyenlő részletben az árverés  
napjától számítandó 5% kamatokkal együtt az aradi kir. adóhiva-  
tálnál befizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítat-  
ni. Vevő köteles tőrni, hogy Andrényi Károly és fiai cég az épü-  
letben levő raktárait, attól a naptól számítandó egy éven át,  
amikor az árverési vevő az ingatlan birtokába lép kivánságára  
évi 800 korona bér mellett ilyenekül tovább használhassa.

Az árverési feltételek az aradi kir. törvényszék teiekönyvi  
osztályánál és dr. Parecz Béla ujaradi ügyvéd irodájában te-  
kinthetők meg.

Aradon. 1902. november 28-án.

**TUNSZKY ÉS MIHÁJLOVITS**

vasbutor és aczélsodrony ágybetét gyára

**ARAD, Templom- és Kölcsey-utca sarok.**

Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat u. m.:

katona-, tűzoltó-laktanyák, kórház, iskolák, intézetek, kávéház  
berendezését.

**Kertisátrak, (szédszedhetők) pavillonok,**

kávéház és vendéglők részére.

— Szállítunk helyben és vidékre kereskedőknek viszonteladásra. —

**Kitűnő vasmunka!**

**Finom fényezés!**

278

**Pontos szállítás!**

**Építeni szándékozók figyelmébe!**

**Vollák József és Társa**

építési vállalkozók, építési iroda és faterlep

**Arad, Radnai-ut 6. szám.**

Városi és megyei telefon 65.

Elvállalunk mindennemű

**kőműves munkát,**

ugy mint bérházak, magán épületek, nyaralók, stb. felépítését, bár mely  
stíl szerint; helyben és vidéken; továbbá amerikai és más rendszerű jég-  
vermek, elevátorok, magtárak, istállók, stb. felépítését és szakszerű beren-  
dezését, valamint régi épületek átalakítását, új homlokzatok készítését és  
homlokzatok beszinezését, nedves falak szárazzá tételét stb.

**Cementmunkákat,** ugymint: cementburkolatok, beton alapok,  
lépcsők, boltozatok, cement-jászlok és itatóvájuk, beton csatornák, aknák,  
stb. készítését.

**Acsmunkákat,** ugymint: fedelek és fedélszerkezetek, pajták, színek  
és egyéb gazdasági fémhelyek készítését több évi jótállás mellett.

Facement fedelek készítését a legjutányosabb áron.

Elvállaljuk továbbá mindennemű Rabciz-munkák szakszerű elkészítését.

Épületek felmérését és becsülését gyorsan és pontosan eszközöljük.

Költségvetéseket kívánatra ingyen szolgálunk.

Eddigi ügyfeleink bizalmáért köszönetet mondva, kérjük azt irányuk-  
ban a jövőre nézve is fenntartani.

Kiváló tisztelettel

**Vollák Jozsef es Társa.**

Egyedül valódi angol

**Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.**

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és véleményezve.

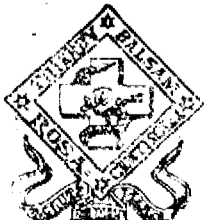


As tvegek felszerelése a kereskedelmi védjegy törvény védelme alatt áll.

Ez a balzsam belsőleg és külsőleg használ. — Ez a balzsam: 1. Fe-  
hülmulhatatlanul hatékony gyógyszer a tüdő és mell  
minden betegségeiben, enyhíti a hurutot és megszünt-  
teti a váladékot, elállítja a fájdalmas köhögést a meg-  
gyógyítja az ilyen bajokat, még ha idülték is. 2. Kitűnően  
használ torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok minden betegségei-  
ben stb. 3. Minden lázt alaposan megszüntet. 4. Meglehető gyorsasággal  
meggyógyítja a gyomorgörcsöt, kólikát és hascsikarást. 5. Gyöngéd  
szekelési okoz és tisztítja a vért meg a veséket, megszünteti a lép-  
kör és a méhüreg és megerősíti az érvágyat és az emésztést. 6. Kitű-  
nően szolgál fogfájásnál, odvas fogaknál, szájszopadásnál és minden  
fog- és szájbetegségnél megszünteti a felfogást és a szájt meg gyom-  
or rossz szagát. 7. Különböző használatban csodás gyógszert képez min-  
den seb, lázas kitűések, sípoló, szemölcsök, égett sebek, fagyott  
tagok, rüh, kősz és bőrkütsések ellen, megszünteti a fejfájást, zugást,  
szakgatást, köszvényt, fülfájást stb. Vigyázzni kell mindig a  
szöld apácza-védjegyre, mely fent látható! Legbiztosabb vé-  
delem a hamisítások ellen, ha közvetlenül hozzadjuk a gyárból,  
eredeti karton-dobozokban: bérmentve bármely postaalomásra  
Ausztria-Magyarországon 12 kraj, vagy 6 kettős üveg 4 korona. Bosznia-  
Hercegovinába 4 korona 60 kraj. Keresőbb nem küldetik. Küldés  
csakis az összeg előré való utalványozása mellett.

**Thierry A. gyógyszerész Balzsama és Centifolia-kenőcse.**

Ez a gyógyszerében felülmulhatatlan két szer sohasem romlik  
meg, hanem ellenkezőleg, mentől öreggebbek, annál értékesebbekké és  
hatékonyabbakká válnak, sem fagy, sem meleg meg nem árt nekik,  
minél fogva minden évszakban használhatók. Csaknem mindig meghoz-  
zák a segítyt és sikert, legalább az orvos megerkezéig; természetesen  
sohasem szabad hamisítványokhoz vagy más hatástalan, ugynevezett  
pótszerekhez nyulni, amelyekért csak hiába dobjuk ki a pénzt, hanem  
forduljunk mindenkor csak ezen két rég kipróbált, kitűnő, olcsó, meg-  
bízható, a mellett teljesen ártalmatlan, világhírű szerhez, melyet min-  
den esethez kézen, minden családban készleiben kell tartani. Ahol  
nem lehet valódi minőségben, a valódiság minden ismervével megkapni,  
ott rendeljék meg közvetlenül ily cím alatt:



An Apotheker A. Thierry Schutzengel-Apothek in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.  
Központi raktár Budapeston Török József gyógyszerésznél, Zágrábban Mittelbach gyógyszerésznél  
és Bécsben Brady C. gyógyszerésznél. 2712-II.

**Szépítsd arcodat**

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

**Hajós-féle**

**IBOLYA-CRÉMMEL**

A bőr által rögtön felszívódik. R-mek hatásu, többször kitün-  
tetett s a hőgyközőnség által legjobbnak elismert készítmény.  
Eltünttet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösse-  
get és mindennemű arcztisztatlanságot.

**Egy tégely ára 1 korona.**  
Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsas és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.  
Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJOS féle készítményeket tessék elfogadni.  
Kapható a készítő feltalálónál:

**Hajós Árpád**

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma 126  
Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Rozsnyai Mátyás, Tábor Gyula (Gáj) és Voj-  
tek Kálmán, gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Voj-  
tek és Weiss odrguista uraknál,



## APRÓ HIRDETÉSEK.

### Építkezők figyelmébe.

Teljesen jó kétszárnyu nagy kapu olcsón eladó, megtekinthető Wesselényi-utca 16. szám, a háztulajdonosnál. 492

### Kiadó fűszer-üzlet.

Salacz és Kölcsey-utcák sarkán lévő fűszer-üzlet berendezéssel együtt május hó 1-től kiadó. Bővebbet Solymos Testvéreknél. 510

### Szukop Sándor

ezelőtt Hammer és Szukop. Arad, Salacz-utca. A legjutányosabban készül egyenruhákat és hadfelszereléseket, továbbá uralt öltönyöket a legújabb szabás és divat szerint. 487

### Ugyes szobaleány

kerestetik előnyös feltételek mellett. Jelentkezés délelőtt Erzsébet-körút 7. szám, I. emelet.

### Az Andrássy-tér 8. sz.

házban egy 35 méter hosszú, eddig butorraktáru szolgált helyiség és egy két szobás udvari lakás május 1-től kiadó. Bővebbet a házmesternél. 512



### Zongora készítő és hangoló ipar áthelyezése!

Van szerencsém a tek. közönség szíves tudomására hozni, hogy a fent nevezett iparomat

### Deák Ferencz-utca 36. sz.

(Hirschmann-féle házba) helyeztem át, és a mai kor igényeinek megfelelően rendeztem be. 241

Szakszerűen eszközök mindennemű javítást és hangolást helyben és vidéken. A tek. közönség becses pártfogását kérve, maradok kiváló tisztelettel

### Neumann Antal

zongora készítő és hangoló  
Arad, Deák Ferencz-utca 36. sz. (Hirschmann-ház.)

### Váradi János

Órás, Arad Hunyady ezelőtt Fekete kutya-utca (a Hunyady kávéház-szal szemben.)

Elad, vesz és szakszerűen javít mindenféle órákat, végez e szakmába vágó műveleteket pontosan 2 évi jótállás mellett.

Raktáron tartok mindennemű aranyeműt, veszek tört aranyat és ezüstöt. 261

### Uraságoktól levetett

téli és nyári ruhákat

a legmagasabb áron veszek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat, s veszek és olcsó áron eladok. 395

## Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

### FIGYELEM!

### Új szakiskola Aradon!

Előnyös feltételek mellett szakszerű oktatást nyújtok hölgyeknek és uraknak a legelterjedtebb Yost-féle írógép gyors és pontos kezeléséből a délutáni esetleg esti órákban.

Ugyancsak elvállalok mindennemű sokszorosítási munkát u. m. beadványok, körlevelek, czimirások stb. eszmos kivitelét szerény díjazás mellett.

Teljesen jó karban levő használt írógépek kaphatók, nem különben más gyártmányukat a legkedvezőbb módozat mellett becserelek. 225

Tudakozódásokra közelebbi felvilágosítással készséggel szolgál 3-5 óráig.

### VASS IMRE,

a Yost-írógép részv. társ. hivatalnok, Arad, Rákóczy-utca 30. — Telefon 455.

## Szöllőkaró!

7 láb hosszú, tökéletes száraz tiszta tölgyfa, fatelepemen

### Kossuth-utca sarkán

ótemető előtt 446

megtekinthető s nálam bármely vasuti állomásra rendelhető.

69. TELEFON 69.

## Aufricht Miksa.

Lakás Ötvös-utca 15. sz.

Posta cím: Müller J. és fia Arad.

## Ruha festészet.

A tavaszi idény beálltával tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel, miszerint

férfi és női tavaszi felöltők, gallérok (Coppék),  
gyermek kabátkák,

férfi öltönyök, női ruhák

egészben, minden bontás nélkül

festetnek

vagy vegyileg tisztítatnak

## Müller J. és Fianál

Aradon, 392

Asztalos Sándor-utca 2-3. — Forray-utca 4. sz.

Gyár: Halász-utca 29-30.

Posta cím: Müller J. és fia Arad.

**MINDEN HÖLGYNEK**  
SZÜKSÉGES ARCZBŐRE MEGVÉDÉSÉRE A  
**FÖLDES-FÉLE**

## MARGIT-CREMET

használni.

Ezen kitünő összeállítású és most már az egész művelt világra elterjedt készítmény nem zsíros kenős, hanem a bőr által azonnal felszívódó vegykészítmény. Teljesen ártalmatlan és azért bármily hosszú ideig használva sem árt. Pár napi használat után megszüntet szepitő májfoltot, bőrrakát (mitesser) és minden arcztisztatlanságot. Massazsához használva eltünttet redőket, himlőhelyet stb.

Csakis azon készítmények valódiak, a melyek czimeres védjegyemmel vannak lezárva.

**Hamisítványoktól tessék óvakodni!**

Egy tévely ára 1 korona. 42

Margit szappan 70 fillér. Margit powder 1 kor. 20 fill.

Kapható Aradon az összes gyógyszerárakban és droguerlában.

Apátfalván: Tar Imre, Battonyán: Fodor István, Vargha Antal, Borosjenőn: Pintér Ferencz, Boros-Sebesen: Zangerl Gyula, Berzován: Székely Sándor, Cs.-Apáczán: Bonomi Antal, Cs.-Paiótán: Nagy Albert, Csermón: Berkes Armin, Elekén: Iq. Pekker István, Földesákon: Boros Károly, Glogovácson: T. Zombory János, Gurahonczon: Molnár István, Győrökön: Masznyik Dániel, Kis-Jenőn: Bayer György, Kevegesen: Schlegel Pál, Kun agótán: Fejes Lajos, Kurticson: Hackenberger Cászló, Medgyesegyházán: Kelecsényi Ferencz, Mező-Kovácsáczán: Szabady Viktor, M.-Radnán: U. Kossuth Pál, Nagy-Halmágyon: Banzéros Adam, Nagy-Zerinden: Vály Géza, Ó-Pécskán: Rokszi János, Pankotán: Posevitz Gusztav, Pitvaroson: Szabados József, Szekudvaron: Fromm D. Traugott, Símándon: Csiky Lukács, Soborszában: Károlyi Kálmán, Szemlakon: Hauszler Sándor, Taucson: Kuntz János, és Új-Aradon: Tornaigó Géza urak gyógyszerárakban.

Aki jó és szép cipőt akar

az készítesse cipőit

## Seelinger M. Andor

uri és női minta cipészében

Szabadság-tér 4. (Pölzl-kávéház mellet.)

Készít legújabb divat szerint és 16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000

(Orthopäd) gyógy-cipőket.

## Ez a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat pontos áron eladni, megveszem én azokat, ugyszintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb áron.

Kivánatra házhoz is megyek.

## Roth A.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben) 405

Gronometre műérés és ókszerész

## KINTZLER ZOLTÁN

Andrássy-tér 20. Fischerné-féle ház.

Ajánlja

arany és ezüst ékszerelt, safhausenii, chronometer és schweiczi óráit.

Bármimű javításokat elfogad, és saját műhelyében elkészít. 321

Pontos és szolid kiszolgálás!

## Pardy J. Vilmos

uri- és női cipész

Arad, Tökölly-tér 6a.

Van szerencsém a t. helybeli és vidéki közönség figyelmét

czipész-üzletemre

felhívni, melyben a legkényesebb lábakra is a mai kor igényei szerint a legfinomabb kivitelű férfi-, női- és gyermekcipőket készítek a legszolidabb áruk mellett. Különös súlyt fektetek arra, hogy minden egyes vevőm teljes megelégedését kiérdemeljem. Miért is üzletemben csakis a legfinomab bőrneműket használom fel. 228

Legjobb minőségű

## Butorokat

készletben tart és jutányos ár mellett ajánl

## Varga József

asztalos mester, Arad, Kápolna-utca 6/b. szám. 467

## Borszivattyuk

3 évi jótállással (ingyen javítás) áruk 90 koronától feljebb.

Hozzávaló első minőségű gumicsövek 3 koronától feljebb. Fejtőképesség óránként 3000 litertől feljebb.

## Hönig Frigyes

harangöntőnél

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi-fecskendők és kutak

valamint javítások elfogadtatnak.